

Regeringens skrivelse

2025/26:274

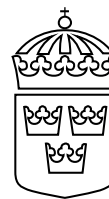
Uppföljning av den nationella strategin mot organiserad brottslighet

Regeringen

Regeringens skrivelse

2025/26:274

Uppföljning av den nationella strategin mot organiserad brottslighet

Skr.
2025/26:274

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 18 juni 2026

Ebba Busch

Gunnar Strömmer
(Justitiedepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en uppföljande redovisning av hur arbetet mot organiserad brottslighet har fortskridit sedan skrivelsen Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet (skr. 2023/24:67) överlämnades till riksdagen i februari 2024. Ett aktivt och systematiskt arbete har bedrivits från regeringens sida för att förstärka skyddet mot kriminalitet i enlighet med strategins målsättningar att stoppa kriminella karriärer, minska tillgången på illegala vapen och explosiva varor, slå sönder den kriminella ekonomin, bygga robusthet mot otillåten och otillbörlig påverkan samt säkerställa tillförlitliga identiteter och en effektiv informationsförsörjning. Arbetet har bedrivits såväl nationellt som inom EU och i andra internationella forum. Sammantaget bedömer regeringen att Sveriges förutsättningar att aktivt bekämpa den organiserade brottsligheten avsevärt har förbättrats och kommer att ytterligare förbättras genom det arbete som bedrivs inom ramen för strategin. Samtidigt kvarstår det samhällshot som den organiserade brottslighetens utbredning i samhället medför. Det är därför viktigt att långsiktigt och uthålligt fortsätta arbeta på den inslagna vägen.

Innehållsförteckning

1	En strategi för stärkt och samlad systemkraft mot organiserad brottslighet	3
2	Regeringens samlade bedömning.....	4
3	Stoppa kriminella karriärer	6
3.1	Motverka att unga socialiseras och rekryteras in i kriminalitet	6
3.2	Öka lagföringen av grova brott i kriminella miljöer.....	9
3.3	Förbättra samhällsskyddet och minska risken för återfall i brott.....	12
4	Minska tillgången på illegala vapen och explosiva varor	15
4.1	Effektivare arbete för att förhindra olovlig införsel och smuggling	15
4.2	Öka upptäcktsrisken och lagföringen	17
4.3	Skärpa kontrollfunktionerna.....	18
5	Slå sönder den kriminella ekonomin.....	20
5.1	Förhindra utnyttjandet av offentliga medel	21
5.2	Förhindra att företag och andra juridiska personer används som brottsverktyg	26
5.3	Bekämpa den narkotikarelaterade brottsligheten.....	31
5.4	Öka återtagandet av brottsvinster	33
5.5	Utnyttja potentialen i administrativa åtgärder	34
6	Bygga robusthet mot otillåten och otillbörlig påverkan.....	36
6.1	Värna integriteten i det offentliga beslutsfattandet.....	37
6.2	Förebygga hot från insidan.....	39
7	Säkerställa tillförlitliga identiteter och en effektiv informationsförsörjning	40
7.1	En mer sammanhållen identitetsförvaltning med ökad användning av biometri	41
7.2	Förbättra möjligheterna att utbyta information	43
7.3	Förbättra tillgången till information i digitala miljöer.....	45
7.4	Öka användningen av tekniska hjälpmedel	46
8	Gemensamt ansvar och engagemang	47
8.1	Myndigheters brottsförebyggande uppgifter ses över	47
8.2	En fortsatt nära myndighetssamverkan	48
8.3	Utveckla det internationella samarbetet	49
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 juni 2026.....	53

1 En strategi för stärkt och samlad systemkraft mot organiserad brottslighet

Den 1 februari 2024 beslutade regeringen om Sveriges första nationella strategi mot organiserad brottslighet: Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet, skr. 2023/24:67 (fortsättningsvis benämnd strategin). Under de drygt två år som har gått sedan dess har ett nödvändigt och intensivt arbete bedrivits för att motverka och bekämpa kriminalitet i enlighet med strategins målsättningar. Strategin utgör ett strategiskt dokument till stöd för såväl regeringen som andra aktörer i arbetet med att förebygga och operativt bekämpa organiserad brottslighet. Att kunna samlas kring en gemensam problembild och konkreta politiska intentioner i en nationell strategi förbättrar förutsättningarna för en systemkraft där olika aktörer, inklusive regeringen och Regeringskansliet, arbetar i samma riktning utifrån sina respektive ansvarsområden.

Både globalt och i Sverige har den organiserade brottsligheten över tid utvecklats till att bli en resursstark, kapabel och innovativ motståndare. I takt med att samhällets förmåga att bekämpa brott förstärks flyttar även de kriminella fram sina positioner. Problembilden som beskrevs i strategin i början av 2024 är fortfarande aktuell. Något som samtidigt har blivit än mer påtagligt under de senaste två åren är hur den utveckling mot ökad internationalisering och digitalisering som utmärker samhället i stort även kännetecknar kriminaliteten. Många tongivande aktörer i den organiserade brottsligheten i Sverige befinner sig utomlands och styr brottsligheten på distans, bl.a. genom digitala kanaler där unga rekryteras som utförare av grova brott. Det är också tydligt att de tre övergripande hoten mot Sveriges inre säkerhet – organiserad brottslighet, terrorism och våldsbejakande extremism samt utländska statliga aktörer som agerar fientligt mot Sverige – har blivit alltmer sammanflätade och ömsesidigt förstärkande.

Samhällets insatser mot organiserad brottslighet kommer att behöva fortsätta med oförminskad styrka under lång tid framöver. Sverige har i grunden goda förutsättningar för ett sådant arbete, och förutsättningarna har avsevärt förbättrats genom de senaste årens breda reformarbete. Ansträngningarna för att förstärka bekämpningen av organiserad brottslighet i linje med strategins mål och inriktningar fortgår. Att värna Sveriges nationella säkerhetsintressen kommer även fortsättningsvis att vara en av regeringens absolut främsta prioriteringar.

Såsom utlovades i strategin återkommer regeringen i denna skrivelse med en uppföljande redovisning av hur regeringens arbete mot organiserad brottslighet i enlighet med strategin fortskrider. Uppföljningen tar sikte på det arbete som har bedrivits från regeringens sida. Dispositionen följer strategins fem övergripande mål, med tillhörande delmål, och det avslutande avsnittet om behovet av gemensamt ansvar och engagemang. Målen är vägledande i regeringens arbete mot organiserad brottslighet och består i att

- stoppa kriminella karriärer
- minska tillgången på illegala vapen och explosiva varor
- slå sönder den kriminella ekonomin

- bygga robusthet mot otillåten och otillbörlig påverkan
- säkerställa tillförlitliga identiteter och en effektiv informationsförsörjning.

2 Regeringens samlade bedömning

Aktörerna inom organiserad brottslighet är skickliga på att utnyttja samhällets sårbarheter för att främja sin brottsliga verksamhet och maximera vinsterna av den. Syftet med den nationella strategin mot organiserad brottslighet är att minska samhällets sårbarheter, bygga upp en starkare motståndskraft i samhället mot brottsligheten och reducera de kriminella aktörernas maktmedel.

Så som framgår av redogörelsen har regeringen under de två år som har gått sedan strategin beslutades arbetat aktivt och systematiskt inom samtliga målområden för att i linje med strategins inriktning steg för steg göra det svårare att bedriva kriminell verksamhet i Sverige och öka tryggheten för medborgarna. Arbetet har bedrivits såväl nationellt som inom EU och i andra internationella forum. Reformtakten har varit hög, vilket enligt regeringens mening har varit nödvändigt givet de stora utmaningar som den organiserade brottsligheten innebär för landet. I många delar har ny lagstiftning kommit på plats och arbetet vid myndigheterna har intensifierats. I andra delar pågår fortfarande förberedelse- eller beredningsarbeten vid Regeringskansliet och myndigheterna. Successivt förstärks förutsättningarna för att bemöta och bekämpa hotet från organiserad brottslighet.

För de statliga myndigheterna har strategin, utöver de fördelar som de konkreta politiska reformerna medför, inneburit ett stöd i att få till stånd likartade prioriteringar, bygga upp en gemensam förståelse för problembilden och hur den kan angripas samt vidta åtgärder för att förstärka arbetet mot organiserad brottslighet.

Det dödliga gängvåldet har minskat tydligt under de senaste tre åren. Detta hänger samman med en minskning av dödligt skjutvapenvåld i kriminella miljöer. En minskning syns även när det gäller antalet skjutningar som helhet, som har gått ned med 60 procent, och antalet skadade personer. Förändrade arbetssätt hos myndigheter och nya verktyg i form av t.ex. preventiva tvångsmedel och utökad kamerabevakning bedöms av Polismyndigheten ha bidragit till att myndigheten har lyckats förhindra många våldsdåd. Det är också fler personer som lagförs för sina gärningar och en större andel av dödsskjutningarna som resulterar i fällande dom mot en eller flera gärningspersoner. Genom intensifierat internationellt samarbete har fler utlandsbaserade våldsaktörer kunnat gripas och ställas inför rätta – sedan 2022 har antalet efterlysta personer som gripits utomlands mer än fördubblats. Detta är positivt och en framgång för brottsbekämpningen.

Samtidigt utmärks de kriminella miljöerna enligt Polismyndighetens bedömning av fortsatt höga konfliktnivåer. Sprängningarna, som framför allt utförs i syfte att hota och skrämja, har ökat och antalet våldshändelser är sammantaget stort. Utvecklingen mot att allt fler och allt yngre barn

utnyttjas för kriminell verksamhet och begår mycket grova brott har accentuerats och är synnerligen allvarlig. Det grundläggande samhällsproblemet med en stark tillväxt av kriminella aktörer, god tillgång på vapen och explosiva varor samt låg tröskel för våldsanvändning kvarstår. För att öka tryggheten är därför såväl det brottsbekämpande som det socialpreventiva arbetet fortsatt högst centralt. Rekryteringen via nätmiljön, som kan pågå fredat från vuxnas och myndigheters insyn, innebär både en mer utsatt situation för barn och unga och att vägarna in i kriminalitet har blivit mer lättillgängliga. Det arbete som har initierats för att förhindra rekrytering och s.k. violence-as-a-service måste utvecklas vidare, bedrivs brett och ha hög prioritet. Likaså är det viktigt att fortsätta det aktiva och målmedvetna arbetet för att motverka tillgången på vapen och explosiva varor.

Den kriminella ekonomin i Sverige har i en ESO-rapport bedömts vara av en betydande storlek, med en uppskattad omsättning på i storleksordningen 352 miljarder kronor per år. Detta understryker det påtagliga behovet av att reducera de strukturella sårbarheter i samhället som möjliggör dessa kriminella värdeflöden. Regeringens insatser mot den kriminella ekonomin har utmärkts av ett tydligt och viktigt skifte mot att underlätta informationsutbyte, stärka regelverk samt förstärka myndigheternas kontrollmöjligheter och grindvaktsfunktioner. Det gäller inte minst på välfärdsområdet där det finns stora behov av att både motverka bidragsbrottslighet och att kriminella själva bedriver välfärdsverksamheter. De initierade åtgärderna på upphandlingsområdet liksom arbetet med att på ett mer effektivt sätt involvera näringslivet, bl.a. banksektorn, i det förebyggande arbetet är andra centrala delar i bekämpningen av den kriminella ekonomin. På sikt förväntas det försvåra för arbetslivskriminalitet, penningtvätt och välfärdsbrott. De kraftigt sjunkande brottsvinsterna för telefonbedrägerier under de senaste två åren (-57 procent) illustrerar betydelsen av ett förebyggande och aktivt säkerhetsarbete från myndigheter och privata aktörer i samverkan.

Arbetet mot kriminell ekonomi har bedrivits på flera nivåer i samhället. Särskilt den kommunala nivån är dock enligt regeringens bedömning ett fortsatt viktigt utvecklingsområde, både när det gäller arbetet mot ekonomisk brottslighet och mot otillåten och otillbörlig påverkan. Att myndigheternas personal känner sig trygg och att det finns ett adekvat skydd mot otillåten och otillbörlig påverkan är en viktig grundförutsättning för en väl fungerande förvaltning och arbetet mot bl.a. den kriminella ekonomin.

Reformerna för utökat informationsutbyte som har genomförts och hunnit träda i kraft innebär att en viktig grundförutsättning för ett mer effektivt arbete i samhället mot organiserad brottslighet har kommit på plats. Möjligheterna till utbyte av information måste nu också användas fullt ut i praktiken. I det syftet har vissa kompletterande regeringsuppdrag till myndigheter beslutats, men ytterst åligger det varje verksamhet att ta det ansvar. En annan avgörande förutsättning för att stärka samhällets skydd mot brottslighet är att en mer sammanhållen identitetsförvaltning som försvårar missbruk med identiteter etableras. Ett utvecklingsarbete inom ramen för befintlig lagstiftning bedrivs nu på myndighetsnivå.

I den myndighetsgemensamma lägesbilden avseende organiserad brottslighet 2025 bedömer myndigheterna att åtgärder som vidtas från

myndighetshåll får en faktisk påverkan på brottsligheten vilket kommer till uttryck genom att de kriminella t.ex. ändrar tillvägagångssätt eller flyttar till andra länder. Det finns både positiva och negativa aspekter av detta. Det positiva är att det spelar roll vad som görs och att politiska åtgärder och myndighetsinsatser är av betydelse. Det negativa är att dessa s.k. förflyttningseffekter – att brottsligheten söker sig mot nya arenor och metoder i takt med att de befintliga blir svårare att använda – innebär att arbetet tenderar att aldrig bli färdigt så länge de kriminella drivkrafterna och normerna fortfarande är starka. Det krävs därför kontinuerlig anpassningsförmåga och flexibilitet i det brottsbekämpande arbetet, inklusive i den s.k. situationella brottspreventionen. I det större perspektivet behöver samhället i så stor utsträckning som möjligt genomsyras av värderingar som uppmuntrar laglydighet och ha förmåga att förebygga att individer slår in på en brottslig bana, vilket regeringens strategi inom det socialpreventiva området, Barriärer mot brott – en socialpreventiv strategi mot kriminella nätverk och annan brottslighet (skr. 2023/24:68), tar sikte på.

Sammantaget bedömer regeringen att Sveriges förutsättningar att aktivt bekämpa den organiserade brottsligheten avsevärt har förbättrats och kommer att ytterligare förbättras genom det arbete som har bedrivits inom ramen för strategin. Strategins mål, delmål och inriktningar är fortfarande aktuella. Det är viktigt att långsiktigt och uthålligt fortsätta arbeta på den inslagna vägen.

3 Stoppa kriminella karriärer

Av strategin framgår att den organiserade brottslighetens tillväxt har varit snabb och omfattande. Sverige ska öka sin förmåga att förebygga respektive långsiktigt avbryta kriminalitet. Antalet individer i kriminella miljöer och antalet kriminella nätverk ska minska.

Enligt Polismyndighetens bedömning i november 2025 var ca 17 500 personer i Sverige aktiva gängkriminella. Av dessa var fem procent under 18 år och sex procent kvinnor. Ytterligare ca 50 000 personer bedömdes ha koppling till gängkriminella. Dessa nivåer bedöms vara ungefär desamma som i februari 2024, när en första uppskattning av antalet gängkriminella gjordes på regeringens uppdrag. Siffrorna är dock inte jämförbara mellan åren eftersom metoden för att identifiera personerna har förändrats.

3.1 Motverka att unga socialiseras och rekryteras in i kriminalitet

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Strukturerna för samverkan mellan ansvariga aktörer för att förebygga och avbryta ungas kriminalitet ska utvecklas och effektiviseras.

Brottsbekämpande myndigheters förutsättningar, befogenheter och metoder för att förhindra, utreda och lagföra grova brott ska löpande ses över och utvecklas i takt med brottsutvecklingen. Skr. 2025/26:274

Sammanfattning av redogörelse

- Sverige arbetar aktivt både från regeringshåll och myndighetshåll med att angripa s.k. violence-as-a-service och den digitala rekryteringen av barn och unga till grov våldsbrottslighet.
- Det har blivit möjligt att använda hemliga och preventiva tvångsmedel för att utreda och förhindra vissa allvarliga brott utförda av barn under 15 år.
- Strukturen för myndighetssamverkan kring barn och unga i miljöer kopplade till organiserad brottslighet har etablerats över landet.
- En ny socialtjänstlag har införts.

Redogörelse

Att rekrytera och utnyttja barn och unga för att utföra mord och andra grova våldsbrott har blivit en alltmer utvecklad strategi för de kriminella nätverken. Det förekommer även att barn deltar i planeringen av brott och de kan inneha positioner högt upp i de kriminella hierarkierna. Utvecklingen mot en tjänstemarknad för brott, av polisen kallad violence-as-a-service, har blivit vanligare och innebär att våldsdåd annonseras, koordineras och förmedlas som tjänster via digitala plattformar. De innebär att barn och unga åtar sig att utföra exempelvis mord, sprängningar eller andra grova våldsbrott utan att vare sig känna anstiftaren eller det tilltänkta offret. Detta har sedan februari 2024 blivit allt tydligare. Rekryteringen kan i ett första steg göras genom mer eller mindre öppen annonsering i onlinemiljön för att sedan övergå till mer detaljerad instruktionsgivning i krypterade kommunikationer. Genom de affärsmässiga brottsuppläggen där olika typer av tjänster tillhandahålls har lojalitet med en viss grupp eller ett specifikt nätverk blivit mindre viktigt och tjänster kan utföras åt rivaliserande aktörer. Samtidigt har de kriminella nätverken blivit allt lösare sammansatta. Det är inte ovanligt att anstiftarna befinner sig i andra länder än Sverige och utanför EU, där de är svåra att komma åt för svenska myndigheter. Utvecklingen av brottsfenomenet har gått snabbt och den ökade förekomsten av onlinerekrytering är ett problem också i andra EU-länder.

Sedan sommaren 2024 har problemet med rekrytering av unga utförare via digitala kommunikationskanaler och medieplattformar stått högt på den politiska agendan då det har varit angeläget att snabbt få motåtgärder på plats. Sverige förde tillsammans med de övriga nordiska länderna under 2024 fram politiska krav på större ansvar från företagen som äger de plattformar som används. Arbetet fortsätter nu på EU-nivå i samarbete med bl.a. kommissionen, som också tar upp frågan i strategin för EU:s inre säkerhet (COM(2025) 14) från april 2025. Inom Europol leder svensk polis ett operativt samarbete med målet att tillsammans med brottsbekämpande myndigheter från nio andra länder angripa violence-as-

a-service och den digitala rekryteringen av barn och unga till grov våldsbrottslighet. I insatsen, som inleddes 2025, ingår underrättelseutbyte, gemensamma utredningar och kartläggningar, åtgärder mot kriminella tjänsteleverantörer och samarbete med techbolag.

Regeringen beslutade i maj 2026 en proposition med ett förslag till ny lag som gör det möjligt för Polismyndigheten att förelägga plattformar att avlägsna innehåll på internet som syftar till att rekrytera bl.a. barn och unga till brottslighet. Regeringen har även gett i uppdrag till Brottsförebyggande rådet att öka kunskapen om hur kriminella nätverk rekryter barn och unga i digitala miljöer (Ju2025/00155) respektive till Totalförsvarets forskningsinstitut att öka kunskapen om hur en kriminell livsstil marknadsförs i nätmiljön och hur detta kan påverka barns och ungas attityder till våld och kriminalitet (Ju2025/00157). Regeringen gav i mars 2026 en utredning i uppdrag att analysera och ta ställning till om preventiva tvångsmedel ska kunna användas i fler fall och utan koppling till en organisation eller grupp, bl.a. för att brottsfenomenet violence-as-a-service i vissa fall riskerar att falla utanför tillämpningsområdet för den nuvarande regleringen (dir. 2026:20).

Möjligheterna att förhindra och utreda brott av barn och unga förbättrades i oktober 2025 då lagändringar trädde i kraft som innebär att hemliga tvångsmedel får användas för att utreda vissa allvarliga brott där den skäligen misstänkte är under 15 år och att preventiva tvångsmedel får användas mot barn under 15 år för att förebygga, förhindra och upptäcka viss särskilt allvarlig brottslighet. Det blev också möjligt att i fler fall och under något längre tid än tidigare hålla kvar barn för förhör eller i syfte att överlämnas till exempelvis föräldrar eller socialtjänst. Dessa förändringar ger de brottsbekämpande myndigheterna bättre möjligheter att förebygga att barn dras allt djupare in i en kriminell gängmiljö, liksom att komma åt personer som beställer brott av barn och unga.

För att på ett tidigt stadium kunna ingripa och förhindra att allvarlig brottslighet fullbordas ändras också straffbestämmelserna om försök, förberedelse och stämpling till brott. Ändringarna innebär bl.a. att polisen kan vidta åtgärder för att förhindra att någon åtar sig att utföra uppdrag och identifiera uppdragsgivarna utan att det utesluter straffansvar för stämpling eller förberedelse till brott. Det utökade ansvaret för försök till brott trädde i kraft april 2026 och övriga ändringar träder i kraft juli 2026. Regeringen har också lämnat förslag som innebär att straffet för brottet involverande av en underårig i brottslighet skärps, för att återspegla allvaret i brottsligheten. Dessutom ses bestämmelsen över för att möta problematiken med att allt fler och allt yngre barn används för att begå brott för de kriminella nätverkens räkning och att de brott som utförs är allt allvarligare. Det ökar också möjligheterna att upptäcka, utreda och lagföra brottet involverande av underårig i brottslighet som infördes i juli 2023. Under 2023 och 2024 lagfördes 2 respektive 12 personer för brottet, och 2025 fattades 23 lagföringsbeslut.

Samverkansstrukturen för systematiskt och långsiktigt arbete med barn och unga i miljöer kopplade till organiserad brottslighet (kallad Bob) har under 2024 och 2025 byggts upp och etablerats över landet. Inom ramen för samverkan beslutar kommunerna och de deltagande myndigheterna om konkreta och individbaserade åtgärder som syftar till att motverka fortsatt brottslighet. Ett nytt regeringsuppdrag gavs i april 2025 till berörda

myndigheter att fortsätta stödja det lokala, operativa arbetet med barn och unga så att det resulterar i effektiva och ändamålsenliga insatser för individer i målgruppen (Ju2025/00846). Den 30 april 2026 beslutade regeringen om förlängd tid för uppdraget (Ju2026/01060). Stödet från nationell och regional nivå inom samverkansstrukturen behöver fortsätta utvecklas, så att aktörerna på lokal nivå får stöd och vägledning samt att goda exempel och erfarenheter kan spridas. På så sätt kan samarbetet stärkas ytterligare.

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2026 Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att bidra med kunskap om människohandel, inklusive hur unga rekryteras, involveras samt exploateras för brottslig verksamhet, genom samverkan med aktörerna i den s.k. Bob-strukturen.

Regeringen har vidare genomfört en rad reformer för att förstärka och utveckla det sociala brottsförebyggande arbetet, i enlighet med regeringens skrivelse Barriärer mot brott (skr. 2023/24:68). Det handlar om såväl ett brett förebyggande arbete som riktade tidiga och tydliga insatser för barn och unga i riskzonen för kriminalitet samt effektiva återfallsförebyggande åtgärder för de individer som begår brott. Exempelvis har regeringen tagit flera initiativ kring skolans brottsförebyggande arbete och i juli 2025 trädde en ny förebyggande socialtjänstlag i kraft som även innebär ett uttalat brottsförebyggande ansvar för socialnämnden. Regeringen har även initierat en omfattande reformering av det återfallsförebyggande arbetet, inte minst den sociala barn- och ungdomsvården. Åtgärder har också vidtagits, bl.a. ett flertal myndighetsuppdrag, för att öka kunskapen om vilka arbetssätt och metoder som faktiskt fungerar och främja att ett kunskapsbaserat arbete bedrivs i högre utsträckning. Regeringen kommer att i en separat skrivelse till riksdagen redovisa åtgärder som har vidtagits i enlighet med Barriärer mot brott (skr. 2023/24:68).

3.2 Öka lagföringen av grova brott i kriminella miljöer

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Brottsbekämpande myndigheters förutsättningar, befogenheter och metoder för att förhindra, utreda och lagföra grova brott ska löpande ses över och utvecklas i takt med brottsutvecklingen.

Sammanfattning av redogörelse

- Allt fler grova brott förhindras och klaras upp.
- Antalet skjutningar samt antalet dödade och skadade i skjutningar har minskat.
- Antalet gripanden av kriminella som befinner sig utomlands har ökat.
- Polistätheten har ökat.

- De brottsbekämpande myndigheterna har fått utökade möjligheter att använda biometri samt hemliga och preventiva tvångsmedel i brottsbekämpningen.
- Det är möjligt för vittnen att under vissa omständigheter lämna uppgifter anonymt under en förundersökning och i domstol.

Redogörelse

Genom ett mer proaktivt och effektivt arbete av de brottsbekämpande myndigheterna har allt fler grova brott förhindrats och klarats upp. Polismyndigheten bedömer att ett stort antal våldsdåd har kunnat stoppas genom framgångsrika insatser mot gärningspersoner redan på förberedelsestadiet. Det yttrar sig bl.a. i en tydlig ökning av antalet redovisade ärenden till åklagare om försök och förberedelse till mord och sprängning. Under de senaste tre åren – 2023, 2024 och 2025 – har antalet dödade och skadade i skjutningar liksom antalet skjutningar som helhet successivt minskat. Minskningen av antalet dödade i gängrelaterade skjutningar uppgår till ca 46 procent mellan 2022 och 2025 (undantaget våldsdådet på Campus Risbergska i Örebro i februari 2025 där 10 personer sköts ihjäl av samma gärningsperson och som inte kan kopplas till organiserad brottslighet). Antalet skjutningar har under samma period minskat med 60 procent.

Däremot har antalet sprängningar ökat under de senaste åren. Dessa brott har enligt Polismyndigheten ofta det huvudsakliga syftet att hota, skrämma eller utpressa en måltavla. Myndigheten kan inte peka på en enskild orsak till ökningen av antalet sprängningar men lyfter fram att de kriminella miljöernas tillgång till handgranater, minskade förmåga till dödligt våld, samt storskalig rekrytering av unga och oerfarna utförare med begränsad förmåga att begå dödligt våld med skjutvapen kan ha haft betydelse.

En allt större andel fall av dödligt våld med skjutvapen i kriminella miljöer har de senaste åren lett till lagföring. Av de skjutvapenmord i kriminella miljöer som begicks 2023 och 2024 har 59 respektive 64 procent klarats upp genom lagakraftvunnen dom mot en eller flera gärningspersoner, enligt uppgift från Polismyndigheten. Motsvarande upklaringsandel för brotten som begicks 2022 ligger på 38 procent.

Myndigheternas förmåga att utreda och lagföra sprängningar har också ökat. Av de förundersökningar om fullbordade sprängningar som avslutades 2025 redovisades 44 procent till åklagare, vilket kan jämföras med 27 respektive 28 procent 2023 och 2024. Mellan 2024 och 2025 ökade antalet åtal för fullbordade sprängningar med 86 procent och antalet åtal för försök, förberedelse eller stämpling till sprängning med 50 procent. Vidare upptäckts, utreds och redovisas allt fler fall av grovt brott mot lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), vilket gör att fler aktörer med koppling till sprängningar kan lagföras. Antalet åtal för grovt brott mot LBE har ökat med 27 procent mellan 2024 och 2025 och har mer än fördubblats sedan 2023.

Polismyndigheten bedömer att utvecklade arbetssätt inom myndigheten med bl.a. förbättrade informationsflöden internt och i förhållande till andra myndigheter däribland snabbare information till Polismyndigheten om unga som avviker från hem för vård och boende (HVB) och särskilda

ungdomshem som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS-hem), nya verktyg i form av t.ex. preventiva tvångsmedel, samt ökad närvaro i den digitala miljön har bidragit till den ökade förmågan att både förebygga och utreda grova våldsbrott.

En försvårande omständighet i arbetet med att utreda och lagföra organiserad brottslighet är att många kriminella undgår upptäckt och lagföring genom att befinna sig utomlands. Polismyndigheten gjorde 2024 bedömningen att ca 600 kriminella individer uppehöll sig utomlands men ändå bedrev organiserad brottslighet riktad mot Sverige, en siffra som senare reviderades till 700 i samband med Tullverkets motsvarande kartläggning. För att bättre komma åt detta problem har de brottsbekämpande myndigheterna haft i uppdrag att förstärka sitt internationella arbete mot organiserad brottslighet (Ju2024/02041), vilket har lett till ett tydligt ökat antal gripanden av internationella kriminella aktörer med koppling till Sverige. Samtidigt har regeringen intensifierat samarbetet med länder utanför EU när det gäller polisiära och rättsliga frågor (se avsnitt 7.3).

Regeringens satsningar på att förstärka kapaciteten vid Polismyndigheten och övriga rättsväsendet för att trycka tillbaka brottsligheten har fortsatt. I budgetpropositionen för 2025 tilldelades Polismyndigheten ökade anslag i syfte att möjliggöra en fortsatt polistillväxt med målet att polistätheten minst ska motsvara genomsnittet i EU. I propositionen Vårändringsbudget för 2026 har regeringen föreslagit ytterligare medel för att stärka Polismyndighetens förmåga att lagra, bearbeta, analysera och dela digital information i syfte att förebygga, ingripa mot och utreda brott (se avsnitt 6.4). Även åklagarväsendet har tillförts medel för att växa. Vad gäller polistätheten har den ökat från 209 poliser per 100 000 invånare i december 2022 till 233 poliser per 100 000 invånare i december 2025.

I juli 2025 fick de brottsbekämpande myndigheterna utökade möjligheter att använda biometri i brottsbekämpningen i syfte att fler personer som misstänks för brott ska kunna identifieras med hjälp av dna, fingeravtryck, ansiktsbilder eller liknande individuella kännetecken. Vidare har ytterligare reformer genomförts när det gäller hemliga och preventiva tvångsmedel för att anpassa tvångsmedelsregleringen efter samhällets, teknikens och brottslighetens utveckling. I juli 2024 infördes en möjlighet att använda vissa hemliga tvångsmedel i syfte att lokalisera personer som håller sig undan eller har avvikit från ett beslut om anhållande eller häktning eller från verkställighet av ett straff. I september 2024 utökades möjligheterna att använda preventiva tvångsmedel för att förebygga och förhindra allvarliga brott, bl.a. genom att brottsbekämpande myndigheter gavs tillgång till fler tvångsmedel (t.ex. hemlig rumsavlyssning och husrannsakan) och verkställighetsåtgärder i preventivt syfte. I april 2025 fick de brottsbekämpande myndigheterna fortsatta och utökade möjligheter att använda hemlig dataavläsning för att förhindra, utreda och lagföra allvarliga brott. Som nämns i avsnitt 3.1 blev det därtill i oktober 2025 möjligt att använda hemliga och preventiva tvångsmedel när barn under 15 år begår allvarliga brott. För att säkerställa att hemliga och preventiva tvångsmedel fortsätter att vara effektiva verktyg i det brottsbekämpande arbetet pågår sedan februari 2025 en samlad översyn av regelverket på området. I uppdraget ingår att utreda en

möjlighet att störa och avbryta pågående brott eller brottslig verksamhet i cybermiljö för att förbättra de brottsbekämpande myndigheternas samlade förmåga att ingripa mot sådan brottslighet (dir. 2025:12).

Som ett led i att bryta den tystnadskultur och rädsla för att vittna som kan förekomma i fråga om brott med koppling till kriminella nätverk infördes i januari 2025 en möjlighet för vittnen som riskerar att utsättas för allvarlig brottslighet att, om särskilda förutsättningar är uppfyllda, lämna sina uppgifter anonymt under en förundersökning och i domstol. Dessutom ändrades lagen (1988:688) om kontaktförbud i juli 2025 så att en särskild grund för att meddela kontaktförbud infördes för att skydda målsägande och vittnen i en rättsprocess.

3.3 Förbättra samhällsskyddet och minska risken för återfall i brott

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Invånarnas och samhällets behov av skydd mot brottsaktiva individer samt brottsoffers befogade rätt till upprättelse ska ges större tyngd vid utformningen av straffrättsliga åtgärder. Kapaciteten att verkställa frihetsberövanden ska öka.

Sammanfattning av redogörelse

- Preventiva vistelseförbud har införts.
- Lagförslag har lämnats för att modernisera det svenska påföljdssystemet.
- Reglerna för villkorlig frigivning har skärpts.
- En ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd har införts i april 2026 (säkerhetsförvaring).
- Förslag har lagts fram i april 2026 om att avskaffa ungdomsreduktionen för unga myndiga och att kraftigt minska den för lagöverträdare under 18 år samt att tillfälligt sänka straffbarhetsåldern för allvarliga brott.
- Särskilda barn- och ungdomsavdelningar inrättas i Kriminalvårdens regi i juli 2026 samtidigt som påföljden slutna ungdomsvård utmönstras.
- Antalet platser inom Kriminalvården har ökat kraftigt. Sverige har också träffat avtal med Estland om att hyra anstaltsplatser där.

Redogörelse

Inom ramen för regeringens omfattande reformarbete med att få tillstånd en mer ändamålsenlig strafflagstiftning och ett förstärkt samhällsskydd har många utredningar redovisat sina slutsatser, ett flertal propositioner har lämnats och i olika delar har ny lagstiftning redan hunnit träda i kraft.

I februari 2024 infördes en ny lag om preventiva vistelseförbud. Syftet är att öka tryggheten i det offentliga rummet och förhindra att brottslig verksamhet utövas där. Genom ett preventivt vistelseförbud kan en person förbjudas att vistas inom ett avgränsat område, så som ett torg eller en skolgård, om personen medvetet kan befaras främja ett kriminellt nätverks brottsliga verksamhet. Frågor om preventiva vistelseförbud prövas av allmän åklagare och ett beslut gäller under viss tid. Polismyndighetens erfarenheter från de två första åren med den nya lagen är bl.a. att öppen drogförsäljning kunnat stävjas på platser där individer haft vistelseförbud, samtidigt som det dock finns tecken på att narkotikaförsäljningen flyttades till närliggande områden. Polismyndigheten ser vidare en positiv påverkan på tryggheten med minskad våldsbrottslighet, särskilt i de områden där flera beslut om vistelseförbud har varit aktiva samtidigt. Polismyndigheten bedömer att vistelseförbuden i kombination med en ökad polisnärvaro i berörda områden varit en framgångsfaktor och att effekten särskilt på narkotikabrottslighet varit tydlig (Polismyndighetens redovisning av preventiva vistelseförbud 2025). Vistelseförbuden har även varit ett viktigt verktyg i arbetet med den brottsförebyggande metoden gruppvåldsintervention (GVI) där de använts som en del i det tryck som sätts på de våldsdrivande grupperna i ett område att upphöra med våldsanvändningen. Hösten 2025 tillsatte regeringen en utredning som ska föreslå hur preventiva vistelseförbud kan göras mer effektiva (dir. 2025:82).

En utredning har lämnat förslag på stora förändringar av straffrätten. Det föreslås en helt ny struktur för påföljdssystemet, med bl.a. nya regler för straffmätningen och införandet av villkorligt fängelse (SOU 2025:66). Baserat på vissa av utredningens förslag beslutade regeringen i april 2026 propositionen Dubbla straff för brott i kriminella nätverk och skärpta straffskalor. I propositionen föreslås bl.a. att knappt femtio straffskalor ska skärpas och att det ska införas en särskild straffskärpningsregel som tar sikte på alla brott med koppling till kriminella nätverk. Vidare beslutade regeringen lagrådsremissen Ett nytt straffrättsligt påföljdssystem i vilken det lämnas förslag om att det ska införas ett system med villkorligt fängelse som ersätter påföljderna villkorlig dom och skyddstillsyn. Det föreslås också nya regler om straffvärdebedömning.

I januari 2026 skärptes reglerna för villkorlig frigivning, vilket bl.a. innebär att den som avtjänar ett tidsbestämt fängelsestraff som uppgår till sex år eller mer som tidigast kan frigives villkorligt efter att minst tre fjärdedelar av fängelsestraffet har avtjänats, i stället för efter två tredjedelar. För fängelsestraff som är kortare än sex år ska skärpningen träda i kraft stegvis, den dag som regeringen bestämmer. Ändringarna innebär även bl.a. att den villkorliga frigivningen i vissa fall ska skjutas upp om det finns risk för att den dömda begår nya brott av allvarligt slag. I april 2026 infördes en ny påföljd som innebär frihetsberövande på obestämd tid, s.k. säkerhetsförvaring, som får användas för personer som har begått allvarliga brott som innefattar angrepp mot någon annans liv, hälsa, frihet eller frid och som bedöms ha en hög risk för återfall i sådan brottslighet. Det sker ingen villkorlig frigivning från säkerhetsförvaring. I stället kan rätten besluta om tillstånd till villkorad utslussning, vilket innebär att Kriminalvården får besluta att påföljden får verkställas utanför anstalt med särskilt stöd och under kontroll. Innan en domstol bestämmer påföljden till

säkerhetsförvaring ska den inhämta en utredning från Rättsmedicinalverket om risken för att den tilltalade begår nya brott av allvarligt slag. Rättsmedicinalverket har därför haft i uppdrag att förbereda verksamheten för de nya uppgifterna (Ju2025/01198) och tilldelats medel för de ökade kostnaderna.

Regeringen beslutade i april 2026 propositionen Skärpta regler om utvisning på grund av brott med förslag som ska möjliggöra fler utvisningar av utlänningar som begår brott i Sverige. Regeringen har också låtit se över lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar och hur utlänningar som deltar i eller på annat sätt har samröre med kriminella nätverk ska kunna utvisas utan att de dömts för brott (SOU 2025:114). I maj 2026 beslutade regeringen propositionen Stärkt skydd mot utlänningar som utgör kvalificerade säkerhetshot, vars förslag om ändringar i lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar bygger på delar av betänkandet. Betänkandet i övriga delar bereds fortsatt i Regeringskansliet.

Regeringen förbereder grundlagsändringar för att dels möjliggöra en reglering om återkallelse av medborgarskap för den som har dubbelt medborgarskap och som begår brott mot rikets säkerhet, dels möjliggöra en kriminalisering av deltagande i kriminella sammanslutningar. En proposition överlämnades till riksdagen i december 2025. Lagförslagen föreslås träda i kraft i januari 2027, vilket förutsätter att ett nytt, likalydande riksdagsbeslut fattas efter valet 2026. En särskild utredare har haft i uppdrag att utreda och föreslå ett särskilt straffansvar för deltagande i och samröre med kriminella sammanslutningar (SOU 2026:13).

Regeringen beslutade i april 2026 en proposition med förslag om att avskaffa ungdomsreduktionen för unga myndiga och minska den kraftigt för lagöverträdare under 18 år. I propositionen föreslogs även att straffbarhetsåldern under en femårsperiod sänks till 13 år för brott med minimistraff om fängelse i fyra år eller mer och för försök, förberedelse och stämpling till sådana brott. Den 11 juni 2026 återkallade regeringen propositionen (skr. 2025/26:289). Regeringen har aviserat att den avser att återkomma med en proposition med förslag som i allt väsentligt är likalydande med förslagen i den återkallade propositionen med undantag för förslaget om sänkt straffbarhetsålder som i stället ska avse den som fyllt 14 år. I februari 2026 beslutade regeringen en proposition med förslag om att barn och unga, i de fall en frihetsberövande påföljd inte kan undvikas, ska dömas till fängelse i stället för sluten ungdomsvård. Barn ska som huvudregel placeras på särskilda barn- och ungdomsavdelningar i Kriminalvårdens regi. Påföljden sluten ungdomsvård, som Statens institutionsstyrelse ansvarar för och som verkställs på särskilda ungdomshem, ska utmönstras. Mot bakgrund av de planerade lagändringarna har Kriminalvården sedan september 2023 arbetat med att förbereda inrättandet av särskilda ungdomsavdelningar för unga i åldern 15–17 år. Med förbehåll för riksdagens ställningstagande ska dessa stå klara senast den 1 juli 2026 (Ju2023/02157). I oktober 2025 fick myndigheten i uppdrag att även förbereda för mottagande av 13- och 14-åringar (Ju2025/02195).

Som ett led i att hantera den ökade belastningen på svenska anstalter, där fler personer till följd av regeringens omläggning av kriminalpolitiken kommer att avtjäna fängelsestraff och under längre tid, fortsätter utbyggnaden av Kriminalvården. Antalet platser har ökat kraftigt under

mandatperioden och mellan 2023 och 2028 beräknas Kriminalvårdens anslag öka från 14,1 till 31,5 miljarder kronor. Vidare beslutade regeringen i mars 2026 en proposition med förslag till en ny lag om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands. Förslagen har tagits fram med anledning av det avtal som Sverige och Estland undertecknade i juni 2025 om verkställighet av svenska fängelsestraff i Estland. Lagstiftningen förväntas kunna träda i kraft i juli 2026. Dessutom beslutade regeringen i mars 2026 en proposition med förslag till en ny lag om nordisk verkställighet i brottmål, som underlättar överförande av bl.a. fängelsestraff till andra nordiska länder. Redan i juli 2025 infördes en ny lag om internationell verkställighet i brottmål. Lagen innebär att dömda personer som är medborgare eller bosatta i länder utanför Norden och EU ska kunna avtjäna fängelsestraff i sina hemländer i fler fall än tidigare.

På det återfallsförebyggande området har en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av stödet till personer som hoppar av från organiserad brottslighet. Syftet är att säkerställa att avhoppare får stöd och insatser som är ändamålsenliga och av god kvalitet samt att förhindra att offentliga medel går till oseriösa och kriminella aktörer (dir. 2025:53). Regeringen har också tagit initiativ till en fortsatt utveckling av myndigheternas arbete med stöd till avhoppare. Dels genom ett uppdrag till Polismyndigheten, Kriminalvården, Statens institutionsstyrelse och Socialstyrelsen från september 2024 inriktat på avhoppare under 18 år inklusive flickor och kvinnor (Ju2024/00195 m.fl.), dels genom ett uppdrag till samma myndigheter i augusti 2025 att tillhandahålla ett sammanhållet nationellt stöd till arbetet med avhoppare (Ju2025/01696). Se vidare om regeringens arbete på det återfallsförebyggande området i uppföljningen av den socialpreventiva strategin Barriärer mot brott (skr. 2023/24:68).

4 Minska tillgången på illegala vapen och explosiva varor

Av strategin framgår att en avgörande faktor bakom det grova och dödliga våldet är tillgången på vapen och explosiva varor. De kriminella nätverkens tillgång till vapen och explosivt material är överlag god. Denna tillgång måste reduceras.

4.1 Effektivare arbete för att förhindra olovlig införsel och smuggling

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Arbetet med att förhindra att vapen och explosiva varor smugglas in i Sverige ska intensifieras.

Sammanfattning av redogörelse

- Tullverkets kontrollverksamhet har förstärkts med utökade resurser och befogenheter.
- Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten har haft i uppdrag att förstärka arbetet mot sprängdåd och minska tillgången till explosiva varor i kriminella miljöer vilket bl.a. resulterat i ett tredubblat beslag av explosiva varor.
- Förnyade regeringsuppdrag har getts för att minska tillgången på illegala skjutvapen och explosiva varor i kriminella miljöer.

Redogörelse

På detta område är Tullverket en central aktör och åtgärder har därför vidtagits för att förstärka myndigheten såväl resursmässigt som befogenhetsmässigt. I november 2024 infördes en ny lag, tullbefogenhetslagen, som samlat beskriver Tullverkets och tulltjänstemännens befogenheter och samtidigt innebär flera nya eller utvidgade befogenheter för tjänstemännen inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten. Det nya regelverket innebär bl.a. nya möjligheter att stoppa transportmedel och större möjligheter att kontrollera försändelser som förs in i eller ut ur landet. För att kunna förbättra underrättelsearbetet och det brottsförebyggande arbetet har Tullverket även fått utökad rätt att samla in information från transportföretag.

Regeringens ökade ambitioner för Tullverkets brottsbekämpande arbete återspeglas i förstärkningar av myndighetens anslag. Ökningen på 100 miljoner kronor 2024 i syfte att förstärka den brottsbekämpande verksamheten har planenligt följts av fortsatta ökningarna med 204 miljoner kronor från och med 2025.

I början av 2025 gav regeringen ett uppdrag till Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten att förstärka arbetet med att motverka och bekämpa sprängdåd och minska tillgången till explosiva varor i kriminella miljöer (Ju2025/00232). Som ett led i detta utökade Tullverket under 2025 sina kontrollinsatser för att förhindra smuggling av explosiva varor och öka antalet beslag och förundersökningar. Utöver riktade insatser görs kontroller i linjearbetet i alla flöden med fokus på explosiva varor. Under uppdragsperioden tredubblades antalet beslag av explosiva varor jämfört med motsvarande period 2024. Tullverket arbetar också aktivt med att informera de svenska post- och kurirföretagen om problemet med införsel av pyroteknik och företagens roll som transportörer och distributörer. För att hålla uppe trycket i arbetet beslutade regeringen om ett förnyat regeringsuppdrag till de berörda myndigheterna i oktober 2025 (Ju2025/02068).

Samtidigt beslutade regeringen om ett uppdrag till samma myndigheter att ytterligare förstärka arbetet med att förebygga, motverka och bekämpa skjutvapenvåld och minska tillgången till illegala skjutvapen i kriminella miljöer. Uppdraget tar sikte på åtgärder med bäring på alla tre delmål, dvs. förhindra olovlig införsel och smuggling, öka upptäcktsrisken och lagföringen samt skärpa kontrollfunktionerna (Ju2025/02070).

Inom ramen för Tullverkets och Polismyndighetens samverkan i det nationella skjutvapencentret har bl.a. ingripanden gjorts mot svenska kunder som beställt start- och gasvapen från internationella leverantörer. Konverterade start- och gasvapen är vanliga inom den organiserade brottsligheten och utgör enligt myndigheterna ett fortsatt stort hot.

Användning av sökhundar är ett effektivt hjälpmedel i brottsbekämpningen som förutsätter goda träningsmöjligheter. Tullverkets hundekipage kan detektera narkotika, vapen och ammunition samt sedlar. Genom lagändringar som trädde i kraft i september 2025 underlättas träningen av hundekipagen eftersom Tullverket genom ett särskilt beslut får behålla egendom som har förverkats för utbildningsändamål.

I september 2025 trädde även lagändringar i kraft som förstärker arbetet mot utförelse av stöldgods. Många av stöldbrotten i Sverige begås av internationella brottsnätverk. Brottsligheten är en del av den organiserade brottsligheten i Sverige och har ibland även samband med gränsöverskridande brottslighet i form av smuggling av narkotika och vapen. Ett nytt brott särskilt inriktat på utförelse av stöldgods, benämnt utförelsehäleri, har införts i 9 kap. 6 a § brottsbalken.

4.2 Öka upptäcktsrisken och lagföringen

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Myndigheterna behöver ges mer effektiva verktyg och befogenheter för att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra brott kopplade till vapen och explosiva varor.

Sammanfattning av redogörelse

- Polismyndigheten har givits möjlighet att besluta om s.k. säkerhetszoner i syfte att söka efter vapen eller andra farliga föremål.
- Förslag bereds gällande brottsbekämpande myndigheters möjligheter att använda provokativa åtgärder.
- Förstadier till brott mot tillståndsplikten för explosiva varor har kriminaliserats.

Redogörelse

I syfte att motverka skjutningar och sprängningar vid konflikter i kriminella miljöer infördes i april 2024 en möjlighet för Polismyndigheten att besluta om säkerhetszoner, där polisen har särskilda befogenheter att söka efter vapen och andra farliga föremål. En säkerhetszon får införas i ett avgränsat område om det med hänsyn till en konflikt mellan grupper finns en påtaglig risk för att en skjutning eller sprängning inträffar i området. Det kan t.ex. handla om en befarad hämndaktion från en kriminell grupp mot en annan. Fram till maj 2026 hade sex säkerhetszoner beslutats. Samtliga säkerhetszoner har gällt i två veckor, ett av besluten förlängdes ytterligare två veckor. Arbetet med en effektutvärdering av

arbetsmetoden påbörjades hösten 2024 av Malmö universitet och pågår till utgången av 2027. De brottsbekämpande myndigheterna har också fått utökade möjligheter att använda hemliga och preventiva tvångsmedel (se 3.2), vilket är viktiga verktyg för att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra brottslighet som förekommer i kriminella nätverk, såsom skjutningar och sprängningar.

Det är viktigt att brott kopplat till illegala vapen och explosiva varor upptäcks tidigt. För att myndigheterna bättre ska kunna avslöja svårutredd och allvarlig brottslighet har regeringen låtit se över de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att använda provokativa åtgärder. Regeringen har tagit emot ett betänkande med förslag om en ny lag som ger uttryckligt stöd för brottsbekämpande myndigheter att använda vissa provokativa åtgärder för att få fram bevisning om brott (SOU 2025:109). Ett exempel på en provokativ åtgärd är att polisen, efter uppgifter om att personer i ett kriminellt nätverk säljer vapen, tar kontakt med dessa och genomför ett köp. Provokativa åtgärder i kombination med möjligheten till preventiv avlyssning och de förändringar som Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten har gjort av sina operativa arbetssätt har enligt myndigheterna visat sig vara viktiga åtgärder för ett effektivare och mer slagkraftigt arbete mot skjutningar och sprängningar. Polismyndigheten arbetar också med att utveckla det forensiska arbetets del i underrättelseverksamheten för att kunna agera tidigare i händelsekedjan och förhindra brott.

En annan åtgärd som regeringen har vidtagit för att myndigheterna på ett tidigt stadium ska kunna ingripa mot allvarlig brottslighet är att förstadier till brott mot tillståndsplikten för explosiva varor har kriminaliserats. Kriminaliseringen gäller försök, förberedelse och stämpling till grovt och synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor och infördes i juli 2024.

4.3 Skärpa kontrollfunktionerna

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Regelverk och kontrollfunktioner avseende vapen och brandfarliga och explosiva varor ska skärpas, såväl nationellt som internationellt, i syfte att försvåra illegal hantering av dessa produkter.

Sammanfattning av redogörelse

- Regeringen bedriver ett aktivt arbete inom EU för skärpta regleringar, bl.a. ett reviderat pyroteknikdirektiv och harmonisering av EU-regler kring smuggling av illegala vapen.
- Ett nationellt tillståndsregister för explosiva varor inrättades i juli 2024.
- Förändrade regler för tillståndsprövning och tillsyn över explosiva varor har införts.

- Användningen av civila tänd- och sprängämnen i en kriminell kontext har kraftigt reducerats. Skr. 2025/26:274

Redogörelse

För att öka kontrollen av vapen och explosiva varor har regeringen och berörda myndigheter agerat på både den nationella och internationella arenan. Under våren 2025 överlämnade regeringen ett svenskt så kallat icke-papper om åtgärder för att stoppa våldet från organiserad brottslighet till ansvariga EU-kommissionärer. Regeringen uppmanade EU-kommissionen att skyndsamt besluta om en revidering av EU:s pyroteknikdirektiv samt ta fram lagförslag som rör frågorna om start- och signalvapen liksom förfalskade vapen. Förslagen tog bl.a. sikte på att motverka olaglig tillverkning av, handel med (särskilt näthandel) och användning av pyrotekniska varor samt på att öka spårbarheten vid gränsöverskridande överföring av explosiva varor. Tillsammans med Frankrike och Nederländerna lämnade Sverige i mars 2026 en förnyad uppmaning till kommissionen att presentera förslag på ett reviderat pyroteknikdirektiv.

Ett nationellt tillståndsregister för explosiva varor finns på plats sedan juli 2024. Registret administreras av Myndigheten för civilt försvar och möjliggör för tillstånds- och tillsynsmyndigheter, brottsbekämpande myndigheter samt vissa näringsidkare att kunna kontrollera tillstånd att hantera, överföra, importera eller exportera explosiva varor samt dem som har beviljats tillstånd.

Regeringen har även tagit initiativ till lagändringar för en mer ändamålsenlig tillståndsprövning samt en mer välfungerande och effektiv tillsyn över tillståndspliktig verksamhet rörande explosiva varor. Ändringarna, som trädde i kraft i juli 2025, innebär bl.a. att Myndigheten för civilt försvar har fått en samordnande roll för kommunernas tillståndsverksamhet och ett ansvar för tillsyn över den kommunala tillstånds- och tillsynsverksamheten. Vidare har det brottsförebyggande perspektivet i tillståndsprövningen stärkts och möjligheten att återkalla och ändra tillstånd har utökats. Riksdagen har på förslag från regeringen dessutom beslutat om fler lagändringar för att ytterligare förbättra kontrollen över explosiva varor, bl.a. kommer Polismyndigheten att kunna överklaga beslut om att bevilja tillstånd till brandfarliga och explosiva varor samt beslut om att godkänna föreståndare och deltagare i verksamhet med explosiva varor. Ett överklagande kan t.ex. vara aktuellt i sådana fall då riktigheten av ett givet tillstånd eller godkännande kan ifrågasättas. Regeringen har också beslutat att Polismyndigheten och Tullverket ska få direktåtkomst till det nationella tillståndsregistret för explosiva varor för att underlätta de myndigheternas brottsbekämpande verksamhet och möjliggöra en löpande kontroll av dem som befattar sig med explosiva varor.

Enligt Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten i redovisningen från september 2025, av regeringsuppdraget att förstärka arbetet med att motverka och bekämpa sprängdåd och minska tillgången till explosiva varor i kriminella miljöer (Ju2025/00232), har användningen av civila tänd- och sprängämnen i en kriminell kontext kraftigt reducerats.

Tillgången har minskat efter att kontrollen och tillsynen av föremålen har ökat och personer som hanterat sådana föremål har lagförts. Därtill har tillstånd för oseriösa företag dragits tillbaka. Det arbete som myndigheterna har gjort gemensamt har också inneburit en attitydförändring och ökad förståelse inom branschen för hur utbredd problemet varit. En utmaning är dock enligt myndigheterna att den tidigare otillräckliga kontrollen gör att en stor mängd explosiva varor redan kan vara spridd i kriminella kretsar.

Det saknas idag en EU-gemensam reglering av vad som ska vara brottsligt vad gäller skjutvapen. Skillnader i lagstiftning inom olika EU-länder, men även globalt, utnyttjas för att få illegal åtkomst till vapen och vapendelar. Det krävs därför ett fortsatt samlat, fokuserat arbete för att förebygga, motverka och bekämpa skjutvapenvåld, inte minst genom att minska tillgången på illegala skjutvapen och vapendelar. I februari 2026 presenterade EU-kommissionen ett förslag till direktiv för att bekämpa illegal handel med skjutvapen och andra brott relaterade till skjutvapen inom EU (COM(2026) 102 final). Regeringen välkomnar åtgärder som syftar till att stärka arbetet mot illegal handel med skjutvapen och spridning av illegala skjutvapen. Förslaget från kommissionen innehåller flera delar som regeringen bedömer kan bidra till ett effektivare arbete med att bekämpa illegala skjutvapen, exempelvis att alla medlemsstater ska inrätta nationella kontaktpunkter för effektivare informationsutbyte.

5 Slå sönder den kriminella ekonomin

Av strategin framgår att ekonomisk vinning är en av de viktigaste drivkrafterna för organiserad brottslighet och bidrar till att bygga upp de kriminella miljöernas kapacitet och maktmedel. Det måste därför bli svårare att berika sig på och investera i brottslighet. Brottsvinster ska i ökad utsträckning förebyggas eller återtas.

En sammanställning av den kriminella ekonomins omfattning har gjorts i en rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi i januari 2026. Rapporten pekar på att skattningarna är behäftade med stor osäkerhet, men att den kriminella ekonomins omfattning är betydande. Dess totala omsättning bedöms enligt rapporten uppgå till cirka 352 miljarder kronor per år i Sverige, vilket motsvarar 5,5 procent av BNP 2024. De två största delkategorierna är enligt rapporten den svarta ekonomin (cirka 224 miljarder kronor) och den illegala ekonomin (cirka 79 miljarder kronor). Resultaten av studien pekar på att majoriteten av den kriminella ekonomins inkomster kommer från systemexploatering i form av svartarbete, arbetslivskriminalitet och välfärdsbedrägerier. Svartarbete är en central del av den kriminella ekonomin och bekämpningen är därför nära integrerad med arbetet mot arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet. Tyngdpunkten i regeringens arbete har varit att stärka befintliga system, förbättra myndighetssamverkan och informationsdelning samt skapa mer effektiva och riskbaserade kontrollmöjligheter. Den kriminella ekonomin beskrivs som ett makroekonomiskt fenomen som påverkar produktivitet, konkurrens,

statsfinanser, fördelningspolitik och institutionell stabilitet. Därutöver har den kriminella ekonomin konsekvenser för samhällets beredskap då fusk med livsmedel, förfalskade produkter samt bristande kvalitets- och säkerhetskrav ökar risken för kontaminering, hälsoskador och störningar i försörjningskedjor. Detta kan få särskilt allvarliga följder i kris- och störningssituationer och försvagar samhällets förmåga att upprätthålla grundläggande samhällsfunktioner i händelse av kris eller krig (ESO 2026:1).

5.1 Förhindra utnyttjandet av offentliga medel

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Välfärdssystemen och andra offentliga stödsystem ska utformas på ett sätt som förebygger och förhindrar felaktiga utbetalningar och brott. Även lagstiftning inom andra områden ska i möjligaste mån utformas på ett sätt som motverkar möjligheter till ekonomisk vinning genom brott.

Statliga myndigheter ska fortsätta att utveckla och stärka sitt arbete med att förhindra felaktiga utbetalningar. Det behöver finnas en balans mellan behovet av kontroll och förvaltningslagens krav på service.

Kommuner, regioner och statliga myndigheter ges stöd vid offentlig upphandling genom bättre förutsättningar att granska leverantörer för att minska risken att företag med koppling till organiserad brottslighet tilldelas uppdrag samt för att förebygga arbetslivskriminalitet och annan brottslighet. Även uppföljning av ingångna avtal behöver förbättras i det syftet.

Kommunerna kan genom ett systematiskt arbete förebygga, upptäcka och förhindra ekonomisk brottslighet riktad mot kommunen eller med koppling till kommunala beslut.

Sammanfattning av redogörelse

- Åtgärder har vidtagits för att se över och skärpa regelverken och kontrollmöjligheterna för assistansersättningen, tandvårdsstödet, nystartsjobb, lönebidrag och den statliga lönegarantin samt för bidrag till civilsamhället.
- Flera insatser görs för att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott inom socialförsäkringen, exempelvis genom bättre verktyg för kontroll, genom stärkt möjlighet till uppgiftsinhämtning.
- Regeringen ser över möjligheten att ansluta fler statliga utbetalningar till Utbetalningsmyndighetens verksamhet med dataanalys och granskning. En successiv anslutning av vissa kommunala bidragsutbetalningar till Utbetalningsmyndighetens dataanalys och granskning har påbörjats.
- Socialstyrelsen har fått i uppdrag att inrätta och ansvara för ett nationellt forum för lärande och kunskapsspridning om välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården, tandvården samt

socialtjänstverksamhet och verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

- Fortsatt arbete bedrivs med att bygga upp en funktion för samordnad registerkontroll vid offentlig upphandling vid Bolagsverket.
- Konkurrensverket har redovisat förslag som syftar till att motverka oseriösa och kriminella aktörer i offentliga upphandlingar och valfrihetssystem. Ett nytt inriktningsmål har förts in i den nationella upphandlingsstrategin.
- Upphandlingsmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten har fått i uppdrag att utforma ett stöd till kommuner som hjälper dessa att motverka arbetslivs- och välfärds kriminalitet i de offentliga affärerna.
- Statskontoret har fått i uppdrag att ta fram förslag på en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata bl.a. i syfte att stärka transparensen och det korruptionsförebyggande arbetet i offentlig sektor.
- Sverige deltar i det fördjupade samarbetet om Europeiska åklagarmyndigheten som utreder och lagför brott som skadar EU:s ekonomiska intressen, inklusive bedrägerier.

Redogörelse

Regeringens arbete med att bekämpa välfärdsbrott, vilket inbegriper att motverka såväl felaktiga utbetalningar som att kriminella själva bedriver välfärdsverksamhet, har haft hög prioritet. Det har varit en uttalad strävan att öka beredningstakten i reformarbetet mot välfärdsbrottslighet och den kriminella ekonomin.

Assistansersättningen, tandvårdsstödet, nystartsjobb, lönebidrag och den statliga lönegarantin hör till de statliga utbetalningar som har bedömts vara särskilt utsatta för angrepp från organiserad brottslighet. I enlighet med inriktningen i strategin har åtgärder vidtagits för att se över och skärpa regelverken och kontrollmöjligheterna för dessa ersättningar. När det gäller assistansersättningen arbetar en utredning med att ta fram förslag på åtgärder som gör den personliga assistansen mer motståndskraftig mot välfärdsbrottslighet (dir. 2025:40). På tandvårdsområdet trädde nya regler i kraft i januari 2026 som ökar skyddet mot oseriösa aktörer inom tandvården genom skärpta villkor för att få bedriva tandvård och för utbetalning av tandvårdsstöd.

För att minska risken för missbruk av anställningsstödet nystartsjobb infördes vissa begränsningar för nystartsjobben i februari 2025. Begränsningarna rör t.ex. möjligheten att anställa anhöriga med nystartsjobb och möjligheten för arbetsgivare som nyligen sagt upp personal på grund av arbetsbrist att nyanställa med nystartsjobb. Vad beträffar den statliga lönegarantin har en utredning gjort en större översyn och lämnat förslag på ett nytt lönegarantisystem (SOU 2025:77), som nu bereds i Regeringskansliet. Förändringar i den statliga lönegarantin skedde också i februari 2025 genom dels författningsändringar som bl.a. innebar ökade möjligheter till kontroll i samband med utbetalningar, dels genom att ansvaret för utbetalningarna flyttades från länsstyrelserna till Skatteverket.

Regeringen har genomfört omfattande såväl generella som riktade reformer för att stärka det offentliga informationsutbytet. Åtgärderna innefattar bl.a. att undanröja sekretesshinder samt att utöka möjligheterna och skärpa skyldigheterna för berörda aktörer att dela relevant information. Syftet är bl.a. att effektivisera myndigheternas arbete och motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Som ett led i att motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen och ekonomiskt bistånd trädde ny lagstiftning i kraft i december 2025 som ger Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och kommunernas socialnämnder bättre verktyg för kontroll genom stärkt möjlighet till uppgiftsinhämtning. Vidare har regeringen tillsatt flera utredningar i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Utredningen en effektivare ordning för att motverka bidragsbrott har fått ett utökat uppdrag (S 2024:C), uppdraget ska slutredovisas i april 2028. Betänkandet Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro (SOU 2025:108) har varit på remiss och bereds i Regeringskansliet. Utredningen om ändamålsenliga återkravsregler inom socialförsäkringen (S 2025:01) redovisar sina förslag i juni 2026 och Utredningen om kraftfulla verktyg för kontroll av utbetalning av socialförsäkringsförmåner till personer som lämnat Sverige (S 2025:02) redovisar sina förslag i januari 2027.

Från mars 2025 har Försäkringskassan möjlighet att ansöka om betalningssäkring för sina egna och Pensionsmyndighetens fordringar i syfte att bekämpa den kriminella ekonomin och förhindra att tillgångar t.ex. försvinner ut ur landet efter ett brottsligt upplägg. Från och med juli 2025 ska ersättning från socialförsäkringen dras in eller minskas för personer som undanhåller sig häktning eller en frihetsberövande påföljd. Sedan januari 2025 har Försäkringskassan t.ex. tillgång till vissa frånvarouppgifter som ska lämnas i samband med arbetsgivardeklarationerna till Skatteverket, vilka kan användas för att förhindra felaktiga utbetalningar av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Regeringen har i mars 2026 beslutat om propositionen Bidragsspärr och sanktionsavgift i socialförsäkringen i syfte att motverka felaktiga utbetalningar och skydda socialförsäkringen. Förslagen träder i kraft i juli 2026. I Regeringskansliet bereds även förslag på en sanktionsavgift i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen i syfte att minska felaktiga utbetalningar och bekämpa bidragsbrott (Ds 2025:26). Förslag om En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4) har remitterats med sista svarsdag i juni 2026.

Regeringen har gett Pensionsmyndigheten i uppdrag att stärka kontrollerna av äldreförsörjningsstöd, garantipension och bostadstillägg (S2024/02242). Syftet är att säkerställa att förmånerna inte betalas ut till personer som på grund av en utlandsvistelse inte längre har rätt till dem.

Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket fick av regeringen i december 2024 uppdrag om stärkt samverkan och kontroll av utländska inkomster i syfte att motverka felaktiga utbetalningar och öka återbetalningen. En gemensam redovisning lämnades i april 2026.

Sedan oktober 2025 gäller en ny lag om arbetslöshetsförsäkring. Den nya arbetslöshetsförsäkringen baseras på inkomster i stället för arbetad tid, vilket bl.a. förväntas öka möjligheten att motverka felaktiga utbetalningar.

Nio myndigheter har också i regeringsbrevet för 2026 fått uppdrag eller återrapporteringskrav som rör deras arbete med att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag till företag och civilsamhälle.

Januari 2026 trädde subventionsbrottslagen (lag 2025:1267) i kraft. Genom lagen får statliga stöd till företag och andra juridiska personer som beslutas av statliga myndigheter och enskilda organ ett särskilt straffrättsligt skydd. Vidare infördes en ny lag om underrättelseskylldighet vid felaktiga utbetalningar av statligt företagsstöd (lag 2025:1268).

Verksamheten vid Utbetalningsmyndigheten, som inrättades i januari 2024, har pågått i drygt två år. Myndigheten har successivt byggt upp en grundläggande förmåga att bedriva dataanalys och granskning och lämnar underrättelser om felaktiga utbetalningar till beslutande myndigheter och arbetslöshetskassor. Myndigheten har också fått ett uppdrag att stödja myndigheter i deras arbete med att motverka felaktiga utbetalningar och brottsligt utnyttjande av stöd och bidrag till företag och civilsamhälle under 2026–2029.

Regeringen har arbetat vidare med frågan om kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. I budgetpropositionen för 2026 tilldelades kommunerna och Utbetalningsmyndigheten medel för en successiv anslutning. Regeringen beslutade i mars 2026 en proposition med lagförslag som innebär att kommuners utbetalningar till enskilda ska kunna bli föremål för Utbetalningsmyndighetens verksamhet med dataanalys och granskning. Det pågår också en utredning som ska ta ställning till vilka statliga utbetalningar av företagsstöd och stöd till organisationer i civilsamhället som skulle kunna anslutas till Utbetalningsmyndighetens dataanalys- och granskningsverksamhet (dir. 2025:60).

Såsom framhålls i strategin är det angeläget att arbetet mot välfärdsbrott omfattar hela den offentliga sektorn och att kommunerna höjer sin medvetenhet och kunskap om ekonomisk brottslighet och välfärdsbrottslighet samt bedriver ett systematiskt förebyggande arbete. Kommunsektorn är också sårbar ur korruptionsperspektiv. Mellan juli 2024 och april 2025 har Statskontoret haft i uppdrag föreslå åtgärder för att förbättra kommuners och regioners kontroll och uppföljning av privata utförare i syfte att motverka välfärdsbrottslighet, oseriösa aktörer och korruption (Fi2024/01533). Regeringen har också gett Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta och ansvara för ett nationellt forum för lärande och kunskapsspridning om välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården, tandvården samt socialtjänstverksamhet och verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade (S2025/00474). Vidare ingår det i uppdraget till åtta statliga myndigheter att gemensamt kraftsamla för att stänga ute organiserad brottslighet från några av välfärdens mest brottsutsatta områden (S2025/01085) och att bistå med strategiskt och systematiskt stöd till kommuner och regioner (se avsnitt 5.2).

Läkemedelsverket har haft två uppdrag från regeringen i syfte att motverka organiserad brottslighet inom läkemedelsområdet. I september 2025 redovisades ett uppdrag att kartlägga välfärdsbrottslighet inom apoteksverksamhet, där myndigheten också har bedömt hur sådan brottslighet kan förebyggas och upptäckas för att förhindra att offentliga medel går till oseriösa aktörer (S2024/01160). I februari 2026 redovisades

ett uppdrag gällande olaglig handel med läkemedel över internet – en del av den kriminella ekonomin där samma aktörer ofta också är involverade i narkotikahandel (S2024/01953). Vidare har regeringen tillsatt en utredning som ska se över vissa frågor rörande uppgiftsskyldighet, dokumentation, begränsningar och tillsyn avseende läkemedelsförskrivningar (dir. 2024:82). Utredningen lämnade in sitt slutbetänkande i mars 2026 (2026:19). Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket har fått i uppdrag att genomföra en kartläggning av regelverk och kostnader för t.ex. tempore- och licensläkemedel inom läkemedelsförmåner i syfte att bl.a. identifiera och analysera exempel på potentiellt missbruk av systemet.

För att förebygga och minska riskerna för kriminalitet i samband med offentlig upphandling pågår arbete med att vid Bolagsverket bygga upp en funktion för samordnad registerkontroll vid offentlig upphandling. Funktionen innebär att upphandlande organisationer ska kunna vända sig till Bolagsverket för att på ett snabbt och enkelt sätt kontrollera uppgifter från register hos Bolagsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och länsstyrelserna. Regeringen överlämnade i mars 2026 en proposition till riksdagen där det föreslås vissa lagändringar för att möjliggöra systemet för den samordnade registerkontrollen. Förenklad leverantörskontroll vid upphandling. Andra åtgärder som kan motverka oseriösa aktörer i offentliga upphandlingar är att upphandlande myndigheter och enheter i större utsträckning än idag dels förkastar onormalt låga anbud som inte är seriöst menade, dels bedömer i vilken utsträckning leverantörer fullgör kvalitetskraven i offentliga kontrakt. Regeringen har låtit Konkurrensverket utreda hur detta kan åstadkommas (Fi2025/00078). Två redovisningar med förslag från myndigheten överlämnades hösten 2025 (rapport 2025:4 och 2025:7). Konkurrensverket har även haft i uppdrag att lämna förslag på åtgärder som bidrar till att motverka kriminella eller på annat sätt oseriösa leverantörer i upphandlande myndigheters valfrihetssystem (Fi2025/01465). Detta redovisades i december 2025 (rapport 2025:8).

Under hösten 2025 presenterade regeringen en reform för offentliga affärer. I Färdplan för de offentliga affärerna 2025–2030 har regeringen infört ett nytt inriktningsmål i den nationella upphandlingsstrategin. Målet innebär att upphandlande aktörer ska säkerställa att endast seriösa leverantörer tilldelas offentliga kontrakt samt att leverantörerna följer avtal och gällande regelverk och har seriösa underleverantörer. I färdplanen påtalas vikten av att upphandlande aktörer analyserar risker för kriminalitet och oseriösa aktörer i olika branscher, kontrollerar anbudsgivare och ställer krav som motverkar att kriminella företag kan delta samt att avtalen följs upp. Upphandlingsmyndigheten har fått i uppdrag att främja och följa upp genomförandet av färdplanen (Fi2025/01827). Regeringen förstärker också Upphandlingsmyndighetens arbete med att stödja kommunerna att motverka arbetslivs- och välfärdskriminalitet inom de offentliga affärerna med 50 miljoner kronor över tre år (2026–2028). Även Ekobrottsmyndigheten har tillförts medel fördelat över tre år (2026–2028). Satsningen ska leda till att kommunerna får bättre verktyg för att upptäcka och utesluta oseriösa aktörer i upphandlingar. Upphandlingsmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten fick i december 2025 ett gemensamt uppdrag att utveckla formerna för och

tillgängliggöra ett operativt och verksamhetsnära stöd för kommuner som hjälper dessa att motverka arbetslivs- och välfärds kriminalitet i inköpsprocessen olika delar (Fi2025/02383).

I mars 2026 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att ta fram förslag på en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata. Syftet är bl.a. att stärka det korruptionsförebyggande arbetet genom att samla upphandlingsinformation på ett ställe och skapa bättre förutsättningar att upptäcka avvikelser, riskmönster och oegentligheter i den offentliga upphandlingen (Fi2026/00599).

Ett annat pågående arbete är att verka för en ändamålsenlig utformning av EU:s upphandlingsdirektiv i den översyn av direktiven som för närvarande genomförs. Sverige har framfört att det nya regelverket behöver innehålla bestämmelser som skapar förutsättningar för god konkurrens, motverkande av korruption samt möjligheter till exkludering av oseriösa och kriminella aktörer.

Sverige deltar sedan den 3 januari 2025 fullt ut i det fördjupade samarbetet om Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) efter att regeringen i juni 2024 anmält Sveriges avsikt att delta. Eppo är ett oberoende EU-organ som utreder och lagför brott som skadar EU:s ekonomiska intressen, inklusive bedrägerier. Under år 2025 inledde Eppo i Sverige 22 utredningar med en uppskattad skada av brottsligheten om 187 miljoner euro.

5.2 Förhindra att företag och andra juridiska personer används som brottsverktyg

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Ökade insatser mot organiserad brottslighet i företagsmiljö behöver vidtas, vilket inbegriper att motverka att företag används som brottsverktyg. I detta ingår att säkerställa ett ändamålsenligt regelverk kopplat till tillståndsprovning och tillsyn av aktörer som verkar inom välfärden i syfte att möjliggöra en mer effektiv tillsyn och provning av företagen.

Det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet ska fortsätta att utvecklas i syfte att förstärka bekämpningen av fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet.

Myndigheterna behöver förutsättningar att förebygga och beivra användandet av oriktiga individ- och kontrolluppgifter.

Åtgärder bör vidtas för att motverka att ideella föreningar och stiftelser används som ett verktyg för att begå brott.

Sammanfattning av redogörelse

- Nya verktyg för Bolagsverket och kriminalisering av företagskapning har införts.
- Möjligheterna att meddela näringsförbud har utvidgats.

- Åtgärder för stärkt tillsyn och kontroll av aktörer i välfärden har genomförts, bl.a. tillståndsplikt för privata tandvårdsaktörer och skarpare verktyg för Inspektionen för vård och omsorg.
- Inspektionen för vård och omsorg har fått flera regeringsuppdrag i syfte att identifiera och agera mot aktörer som är oseriösa eller kriminella, vilket bl.a. lett till många återkallelser av tillstånd att driva HVB.
- Åtta myndigheter har ett regeringsuppdrag att gemensamt kraftsamla för att stänga ute organiserad brottslighet från några av välfärdens mest brottsutsatta områden.
- Myndigheternas arbete mot arbetslivskriminalitet har förstärkts genom ökade resurser, utökade möjligheter till informationsdelning och ett förnyat regeringsuppdrag.
- Nya regler ger myndigheter bättre förutsättningar att beivra användandet av oriktiga individ- och kontrolluppgifter. Kunskapshöjande åtgärder på området har genomförts av Skatteverket.
- Nya unionsrättsliga regler innebär att ideella föreningar kommer att behöva registrera sina rättsliga företrädare i Bolagsverkets register över verkliga huvudmän, vilket kan få en brottsförebyggande effekt.

Redogörelse

Arbetet mot brottslighet i och genom företag utvecklas och genomförs på bred front. Brottsförebyggande rådet redovisade i december 2025 på uppdrag av regeringen en studie av hur bolag används som brottsverktyg av aktörer i den kriminella miljön (Brå 2025:20). Av den framgår att en femtedel av de 56 000 vuxna som kunde ses som nätverkskriminella (Baserat på populationen i Polismyndighetens lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige från februari 2024) hade minst ett formellt företagsengagemang under perioden 2020–2023. Dessa 11 000 personer hade engagemang i drygt 23 000 företag, motsvarande ca 1,7 procent av samtliga företag i Sverige. Företagen hade tillsammans över 11,5 miljarder kronor i förfallna skulder till staten och hade tagit emot miljardbelopp i statliga stöd. Bland företagen som hade deklarerat vilken bransch de var verksamma i dominerade bygg, restaurang, fastigheter och handel, vilka även identifierats som riskbranscher för penningtvätt och arbetslivskriminalitet. Företagen fanns också i branscher som kräver särskilda tillstånd, såsom HVB, personlig assistans, hantering av sprängmedel och finansiell verksamhet. En stor del av företagen tycktes främst användas för upplägg för de snabbt förbrukades och försattes i planerade konkurser. Brottsförebyggande rådet konstaterade också att många av uppläggen bygger på att kriminella aktörer redovisar helt påhittade uppgifter i olika myndighetssystem, och köper existerande företag med befintlig kreditvärdighet, företagskonton i banker och ibland även särskilda tillstånd och registreringar för att göra uppläggen möjliga och svåra att upptäcka. I rapporten lämnas förslag till åtgärder riktade mot sådana generella systemsårbarheter som möjliggör kriminella upplägg. Flera vidtagna och pågående åtgärder adresserar detta.

I januari 2025 trädde flera reformer i kraft som syftade till att förebygga och bekämpa brott som begås i och genom företag. Bolagsverket fick nya

verktyg, bl.a. gavs myndigheten möjligheten att kräva personlig inställelse av den som anmäler en företrädare till myndighetens register, liksom av den som anmälan avser. Vidare kriminaliserades företagskapningar och straffen för brott mot målvaktsförbudet höjdes. Även skyddet mot brottslighet i stiftelser utökades genom att ett målvaktsförbud och en anmälningsplikt för revisorer vid misstanke om ekonomisk brottslighet infördes. Vidare gjordes vissa förändringar som gav Skatteverket bättre kontrollmöjligheter av företag som ansöker om eller är godkända för F-skatt. I november 2025 infördes ytterligare nya hinder för godkännande och nya grunder för återkallelse av F-skatt. I januari 2026 utvidgades möjligheterna att meddela näringsförbud på grund av brott samtidigt som den maximala längden för näringsförbud utökades. Ett nytt brott, olovlig finansiell verksamhet, som träffar den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bedriver finansiell verksamhet utan Finansinspektionens tillstånd eller registrering, infördes i mars 2026.

En utredare har fått i uppdrag att ta fram ytterligare förslag på åtgärder för att stärka Bolagsverkets arbete på området, liksom åtgärder mot målvakter och företagskapningar samt oseriös förmedling av företag. Även frågor om revisionsplikt och revisorers underrättelseskyldighet vid misstanke om brott ingår i utredningsuppdraget (dir. 2025:43).

När det gäller tillståndsprovning och tillsyn av aktörer inom välfärden infördes tillståndsplikt för privata vårdgivare inom tandvårdssektorn i januari 2026. Vid samma tidpunkt trädde regler i kraft som ger Inspektionen för vård och omsorg skarpare verktyg i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom verksamhet enligt socialtjänstlagen (2025:400) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). En promemoria med förslag på hur Inspektionen för vård och omsorg ska få förbättrade förutsättningar att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården har överlämnats till regeringen och bereds nu i Regeringskansliet (Ds 2025:17). Regeringen har också tillsatt en utredning som ska ta ställning till om det bör införas tillståndsprovning inklusive ägar- och ledningsprovning inom de delar av hälso- och sjukvården som i dag inte omfattas av tillståndsplikt. I uppdraget ingår även att utreda hur Inspektionen för vård och omsorg kan ges ökad tillgång till information i sin tillsyn och tillståndsprovning och hur arbetet mot falska läkarintyg kan förbättras (dir. 2025:41). Därtill pågår en utredning om åtgärder för en sund omsorgsmarknad där en särskild utredare ska lämna förslag på åtgärder som stärker Inspektionen för vård och omsorg och kommunernas möjligheter att motverka oseriösa och kriminella utförare inom omsorgsmarknaden (dir. 2025:90).

Inspektionen för vård och omsorg har fått flera uppdrag i syfte att utveckla sin förmåga att identifiera och genom tillsyn agera mot aktörer som är oseriösa eller kriminella. Ett av uppdragen rör välfärdsbrottslighet inom omsorgen (S2024/00041) och ett annat omfattar välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården och tandvården (S2024/00037). Därutöver har Inspektionen för vård och omsorg haft i uppdrag att i samverkan med Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten stärka tillsynen av stödboende och HVB som tar emot barn och unga, för att förhindra att kriminella och andra olämpliga aktörer bedriver sådan verksamhet. Uppdraget gavs mot bakgrund av en kartläggning som Polismyndigheten

gjort där det framkom att flera HVB drevs av personer inom organiserad brottslighet. I uppdraget har ingått att redovisa en ordning för hur myndighetens ägar- och ledningsprövning kan utökas och genomföras regelbundet i myndighetens tillsyn, och att genomföra sådan tillsyn (S2024/01643). Mellan september 2024 och februari 2026 beslutade Inspektionen för vård och omsorg om förbud eller återkallat tillstånd för 33 HVB och 6 stödboenden. I de fall besluten ledde till överklagande och domstolsprövning fastställde domstolen myndighetens beslut i samtliga fall som hade hunnit avgöras utom ett.

I maj 2025 gavs ett operativt inriktat regeringsuppdrag till åtta myndigheter att gemensamt kraftsamla för att stänga ute organiserad brottslighet från några av välfärdens mest brottsutsatta områden (S2025/01085). Det handlar om hälso- och sjukvården, tandvården, socialtjänst- och LSS-verksamheterna, socialförsäkringen samt den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Uppdraget ska bidra till att fler och snabbare beslut fattas om att t.ex. återkalla ett tillstånd, stoppa en ersättning, säga upp ett avtal eller stänga ned verksamheter som bedrivs av oseriösa aktörer i offentligfinansierad välfärd, när det finns skäl för det. Utgångspunkten ska vara Polismyndighetens lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige och annan relevant myndighetsinformation om hur organiserad brottslighet verkar inom välfärden.

Resurserna för att motverka arbetslivskriminalitet förstärktes under 2025 med 100 miljoner kronor till de myndigheter som arbetar med gemensamt, operativt kontrollarbete inom ramen för de regionala center mot arbetslivskriminalitet som finns etablerade i landet. Arbetsmiljöverket har fått ett författningsreglerat samordningsansvar för det myndighetsgemensamma arbetet samtidigt som övriga samverkande myndigheter har fått motsvarande uppdrag att arbeta mot arbetslivskriminalitet. Vidare beslutade regeringen i september 2024 om ett förändrat och förlängt uppdrag till myndigheterna att utveckla den varaktiga myndighetssamverkan vid arbetslivskriminalitetscentren. Uppdraget innebär att myndigheternas samarbete ska utvecklas för att slå hårdare mot den kriminella ekonomin och organiserad brottslighet i företagsmiljö samt mot människohandel, människosmuggling och människoexploatering i arbete (A2024/01109). Ett uppdrag har därutöver givits till Södertörns högskola att utarbeta en metod för att följa upp arbetslivskriminalitetens utveckling i samhället över tid och redovisa de samhällsekonomiska konsekvenserna av arbetslivskriminaliteten (A2024/00857). Uppdraget utförs inom ramen för initiativet Sverige mot organiserad brottslighet (SMOB) som startade i september 2024 och som Södertörns högskola står värd för. SMOB är ett partnerskap mellan ett antal statliga myndigheter, Svenskt Näringsliv, LO, TCO och Stockholms handelskammare, och syftar till att förstärka Sveriges förmåga att bekämpa den kriminella ekonomin, öka kapaciteten att utreda ekonomisk brottslighet samt främja tvärspektoriell samverkan mellan relevanta samhällsaktörer.

I februari 2026 gav regeringen Arbetsmiljöverket i uppdrag att förbättra kvaliteten i och tillgängligheten till uppgifter i utstationeringsregistret. Syftet är att stärka arbetet mot arbetslivskriminalitet och minska arbetstagares utsatthet (A2026/00148). I juni 2025 gav även regeringen Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att stärka förmågan

att bekämpa människohandel och människoexploatering. Syftet är bl.a. att öka utredningsförmåga och lagföring samt att identifiera och stödja offer utifrån gällande rättigheter. Därutöver ska myndigheterna öka sin samverkan, exempelvis inom ramen för myndighetssamarbetet mot arbetslivskriminalitet (Ju2025/01324).

Som ett led i att flytta fram de brottsbekämpande myndigheternas positioner i arbetet mot den kriminella ekonomin fick Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i juli 2025 i uppdrag av regeringen att stärka myndigheternas strategiska och operativa samarbete mot ekonomisk brottslighet, särskilt gällande organiserad brottslighet och sådan brottslig verksamhet som faller inom flera av myndigheternas ansvarsområden. Ekobrottsmyndigheten ska också vidta åtgärder för att öka utrednings- och lagföringstakten, särskilt när det gäller kvalificerad och systemhotande ekonomisk brottslighet (Ju2025/01527).

Myndigheternas möjligheter att beivra användandet av oriktiga individ- och kontrolluppgifter har förbättrats genom nya regler som trädde i kraft i juli 2024. De nya reglerna innebär bl.a. att individuppgifter som Skatteverket i ett beslut har haft anledning att bortse från får markerats och att markeringen lämnas ut tillsammans med individuppgiften. Syftet med reglerna är att ge mottagarna ett bättre underlag för att bedöma om individuppgiften är korrekt. Regeringen har också gett Skatteverket i uppdrag att genomföra kunskapshöjande insatser gentemot aktörer som använder sig av individuppgifter i sin ärendehantering. Syftet är att öka medvetenheten om vilka fel som kan förekomma i uppgifterna och skapa en ökad riskmedvetenhet i användningen av dem (Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Skatteverket).

Såsom framhålls i strategin finns det inte bara behov av att förhindra ekonomisk brottslighet kopplad till företag utan även till andra juridiska personer såsom ideella föreningar och stiftelser. Regeringen beslutade 2024 därför bl.a. om ökade krav på t.ex. Sveriges Riksidrottsförbund i hanteringen av statens bidrag till idrotten (S2024/02154), samt beslutade vidare 2025 om särskilda medel till idrotten för att stärka idrottens motståndskraft mot organiserad brottslighet, motverka bidragsfusk och stödja idrotten att förhindra att kriminella aktörer utnyttjar idrottsrörelsen (S2025/00182). Vidare har regeringen stärkt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors arbete med att vara ett stöd för bidragsgivande aktörer och civilsamhällesaktörer i bidragsgivningen, bl.a. vad beträffar uppföljning, kontroll och förebyggande av oegentligheter i bidragsgivningen. Regeringen har arbetat med att säkerställa att förordningar om bidrag till civilsamhället ska innehålla ett demokrativillkor och att de även i andra avseenden ska vara utformade på ett sätt som minskar risken för felaktiga utbetalningar och brottslighet.

Myndigheterna i samverkan mot organiserad brottslighet lyfter i sin lägesbild från 2025 fram risken för att användningen av dessa typer av associationsformer kan bli vanligare i takt med att arbetet för att förhindra användningen av bolag intensifieras. På området kan nämnas att de nya unionsrättsliga reglerna på penningtvättsområdet som ska börja tillämpas sommaren 2027 innebär att juridiska personer, bl.a. ideella föreningar, kommer att behöva registrera sina rättsliga företrädare i registret över verkliga huvudmän som Bolagsverket för. Det kan bidra till ökad

transparens och förhindra att exempelvis statligt stöd ges till juridiska personer med koppling till kriminella aktörer. Ett register över företrädare för ideella föreningar kan även vara ett viktigt verktyg i arbetet med att verkställa återkrav vid felaktiga utbetalningar eller utreda misstankar om brott.

Skr. 2025/26:274

5.3 Bekämpa den narkotikarelaterade brottsligheten

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Ett gediget preventivt och brottsbekämpande arbete mot narkotika ska bedrivas, såväl nationellt som inom EU.

Sammanfattning av redogörelse

- Folkhälsomyndigheten har fått ett regeringsuppdrag att ta fram förslag på ett nationellt system för analys av narkotikasubstanser i avloppsvatten.
- En tidsbegränsad lag om försöksverksamhet med rutinmässiga ögonundersökningar i trafiken har införts i syfte att upptäcka förare påverkade av narkotika.
- Sverige har anslutit sig till en koalition med några andra europeiska länder för att samarbeta närmare kring gränsöverskridande brottslighet, särskilt narkotikarelaterad.
- Arbete har bedrivits med att genomföra EU:s färdplan för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet.

Redogörelse

Flera av de åtgärder som nämnts i andra avsnitt är av relevans även för målsättningen att bekämpa den narkotikarelaterade brottsligheten. Att ha kunskap om hur utbrett bruket av narkotika är i samhället och vilka substanser som används är en viktig komponent i arbetet mot narkotika. För att möjliggöra inhämtning av kontinuerlig och jämförbar information om befolkningens användning av narkotika gav regeringen i slutet av 2024 Folkhälsomyndigheten i uppdrag att i samråd med Polismyndigheten och Tullverket föreslå hur ett nationellt system för analys av narkotikasubstanser i avloppsvatten kan utformas, genomföras och utvärderas.

I mars 2025 infördes en tidsbegränsad lag (2024:1231) om försöksverksamhet med rutinmässiga ögonundersökningar i trafiken för att upptäcka förare påverkade av narkotika. Försökslagstiftningen, som gäller fram till utgången av februari 2030, ger Polismyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen rätt att genomföra yttre iakttagelser av ögonens utseende och funktion, bl.a. med hjälp av tekniska hjälpmedel, utan att det krävs misstanke om brott. Polismyndigheten bedömer att försöksverksamheten

kommer att ge betydande bidrag till trafiksäkerheten och effektivare brottsbekämpning, under förutsättning att rättsliga och tekniska ramar säkerställs.

En särskild straffskala för narkotikasmuggling av normalgraden infördes i september 2025 om narkotikan är avsedd att säljas. Motsvarande ändring i narkotikastrafflagen började gälla redan juli 2023. För att motverka gränsöverskridande brottslighet, särskilt narkotikarelaterad sådan, bildade Belgien, Frankrike, Italien, Nederländerna, Spanien och Tyskland 2022 en koalition för att samarbeta närmare i dessa frågor. I maj 2024 anslöt sig Sverige till koalition. Arbete har bedrivits där för att exempelvis förstärka insatserna mot våld från narkotikarelaterad brottslighet och hindra rekrytering av unga för att begå våldsbrott. Även vikten av det rättsliga samarbetet lyfts inom koalition. Under 2024 och 2025 har arbete också pågått med att genomföra EU:s färdplan för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet (COM(2023) 641 final). Polismyndigheten, Tullverket, andra berörda myndigheter och flera svenska hamnar har bl.a. utvecklat och intensifierat arbetet i hamnarna, där stora narkotikabeslag har gjorts under åren. Inom europeiska koalitionens arbetsprogram för 2026–2028.

Inom EU genomförs årligen utvärderingar hur medlemsstaterna på olika områden bekämpar den organiserade brottsligheten. Utvärderingen som genomförs 2025–2026 fokuserar på att bekämpa gränsöverskridande olaglig narkotikahandel. Slutsatsen från den oberoende utvärderingen bedömer att Sverige har ett välutvecklat system som kombinerar starkt samarbete mellan myndigheter, evidensbaserat policyskapande och en beredskap att anpassa sig till nya hot som narkotikahandeln medför. Sveriges metoder speglar en omfattande modell av underrättelseledda och samordnade brottsbekämpande och rättsliga insatser. Med fortsatt förfining av de juridiska och operativa verktygen bedöms Sverige vara väl positionerat för att upprätthålla en stark prestation i att störa narkotikahandel och avveckla organiserade brottsgrupper inom EU. (Ju2025/00034).

På EU-området har kommissionen vidare presenterat förslag till en ny strategi mot narkotika (COM(2025) 743), en ny rättslig ram för kontroll av narkotikaprekursorer (COM(2025) 747) och en europeisk handlingsplan mot narkotikahandel (COM(2025) 744). Åtgärdsförslagen tar bl.a. sikte på att försvåra smuggling inom sjö-, land- och lufttransporter (bl.a. i post- och paketflödet), förhindra rekrytering av minderåriga till narkotikanätverken, hantera det växande hotet från syntetisk narkotika och främja utveckling av ny teknik som kan vara till hjälp i det brottsbekämpande arbetet. Handlingsplanen diskuteras i rådsstrukturen under våren 2026 och därefter kommer konkreta lagförslag och andra åtgärder att presenteras av kommissionen 2026–2030.

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Återtagandet av brottsvinster ska intensifieras genom dels lagändringar, dels insatser riktade mot myndigheterna i syfte att säkerställa att de möjligheter som förverkandelagstiftningen tillhandahåller också fullt ut används i praktiken. Det behöver finnas en tydligare uppföljning av utfallet av statens arbete med återtagande av brottsvinster, inklusive stärkt kontroll av brottsvinster som riskerar att föras ur landet.

Sammanfattning av redogörelse

- En ny förverkandelagstiftning har införts som förbättrar möjligheterna att ta brottsvinster från kriminella.
- Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten har haft två regeringsuppdrag att utveckla och förstärka arbetet med och uppföljningen av återtagandet av brottsvinster.
- Tullverket har getts möjlighet att kontrollera in- och utförsel av kontanta medel vid gränsen mot andra EU-länder.

Redogörelse

I november 2024 trädde en ny, mer kraftfull förverkandelagstiftning i kraft som förbättrar samhällets möjligheter att ta brottsvinster från kriminella. Den nya förverkandeformen självständigt förverkande gör det möjligt att ta tillgångar som inte står i proportion till en persons legitima förvärvskällor. Konkret innebär det exempelvis att den som saknar legala inkomster och samtidigt äger en fastighet eller innehar stora summor kontanter och inte heller kan förklara hur han eller hon kommit åt egendomen på ett lagligt sätt kan bli av med den, oavsett om personen är misstänkt eller dömd för ett brott eller inte.

2025 års förverkandeutredning har haft i uppdrag att bl.a. följa tillämpningen av den nya förverkandelagstiftningen och vid behov lämna förslag på författningsändringar som kan komplettera lagstiftningen (dir. 2024:122 och 2025:78). Utredningen överlämnade i februari 2026 betänkandet Ökade möjligheter till tillgångsinriktad brottsbekämpning (SOU 2026:10).

I syfte att säkerställa att de möjligheter som befintlig lagstiftning erbjuder också fullt ut används i praktiken har Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten fått två regeringsuppdrag att utveckla och förstärka arbetet med återtagandet av brottsvinster (Ju2024/00222 och Ju2025/01525). Uppdraget från 2025, som är en fortsättning på det första, innebär att myndigheterna ska vidareutveckla arbetsmetoderna och accelerera det arbete som påbörjats på området. I detta ingår att myndigheterna ska vidta åtgärder för att öka sin förmåga att spåra och säkra tillgångar i bolagsmiljö, upprätta en gemensam lägesbild över

gränsöverskridande illegala kontantflöden och penningkurirer samt se över hur möjligheterna att återta brottsvinster som är placerade utomlands kan förbättras. Vidare ingår att undersöka hur Skatteverkets kompetens ytterligare kan användas inom ramen för förverkandelagstiftningen. Det finns också fortfarande ett behov av att utveckla uppföljningen av statens återtagande av brottsvinster. I uppdraget ingår därför att myndigheterna ska vidta åtgärder för att göra det möjligt att snarast ta fram den statistik som bedöms relevant för att följa arbetet över tid. Uppdraget redovisades i mars 2026.

Parallellt har regeringen i regleringsbrev gett myndigheter i uppdrag att följa upp tillämpningen av lagstiftningen om förverkande (Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende respektive Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten, samt Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende respektive Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten).

Regeringen har gett Brottsförebyggande rådet i uppdrag att belysa framgångsfaktorer och utmaningar kopplade till arbetet med att återta brottsvinster och bedöma om det förverkas egendom i den utsträckning som är möjlig. Myndigheten ska även återrapportera hur man arbetar för att kunna samla in och redovisa den statistik om återvinning av tillgångar och förverkande som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1260 av den 24 april 2024 om återvinning av tillgångar och förverkande.

För att motverka att brottsvinster förs ut ur landet har riksdagen på regeringens förslag beslutat att Tullverket från och med april 2026 får möjlighet att kontrollera in- och utförsel av kontanta medel vid gränsen mot andra EU-länder.

Regeringen har i april 2026 gett Ekobrottsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Tullverket och Åklagarmyndigheten i uppdrag att fördjupa myndigheternas samverkan för att effektivisera arbetet med den tillgångsinriktade brottsbekämpningen (Ju2026/00991). I uppdraget ingår att Polismyndigheten ska inrätta ett nationellt center för återtagande av brottsvinster som ska vara i drift senast den 1 januari 2027.

5.5 Utnyttja potentialen i administrativa åtgärder

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Kommuner, regioner, statliga myndigheter samt relevanta aktörer i privat sektor kan genom ett systematiskt arbete öka förmågan att använda administrativa åtgärder som ett brottsförebyggande instrument.

Sammanfattning av redogörelse

- Ett finansiellt underrättelsecentrum har på regeringens uppdrag inrättats vid Polismyndigheten där myndigheter och banker bedriver brottsförebyggande samverkan.

- Brottsvinsterna för telefonbedrägerier har minskat.
- Regeringen har tagit fram lagförslag som ska försvåra för brottsupplägg med koppling till fastighetsmarknaden. Bolagsverket och Lantmäteriet har tillförts medel för ökade kontroller.
- Brottsförebyggande rådet har fått i uppdrag att ta fram en webbaserad utbildning om administrativa åtgärder för att förebygga brottslighet.

Redogörelse

Administrativa åtgärder innebär att olika samhällsaktörer använder sig av andra regelverk än straffrätten för att motverka att viktiga verksamheter missbrukas och för att störa och försvåra brottslig verksamhet. Samverkan och informationsutbyte mellan aktörer förbättrar förutsättningarna för ett effektivt användande av administrativa åtgärder.

Flera av de åtgärder som har nämnts i tidigare avsnitt är av relevans även för målsättningen att utnyttja potentialen i administrativa åtgärder. Det gäller t.ex. arbetet med att genom bättre kontroll, tillståndsprövning och tillsyn förstärka myndigheternas grindvaktsfunktioner så att kriminella inte ges tillträde att verka på legala marknader. Även initiativet SMOB utgör ett exempel på hur infrastrukturen för administrativa åtgärder nu förstärks genom att näringslivet och arbetsmarknadens parter knyts närmare det brottsbekämpande arbetet.

För att bekämpa den kriminella ekonomin genom att försvåra för kriminella att utnyttja de finansiella systemen inrättades på regeringens uppdrag ett finansiellt underrättelsecentrum vid Polismyndigheten i april 2025. I centrumet samverkar Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och ett antal banker, och utbyter operativ information som sedan ska kunna omsättas i brottsförebyggande och sårbarhetsreducerande åtgärder. Inom ramen för pågående operationer mot brottslighet hade t.ex. de svenska bankerna fram till april 2026 avslutat över 1500 bankkonton, både privata konton och företagskonton, hundratals personer hade nekats engagemang hos bankerna och utbetalningar av lån på tiotals miljoner kronor hade stoppats. Verksamheten i det finansiella underrättelsecentret ska vara fullt utbyggd senast vid utgången av 2027.

Som ett led i arbetet mot bedrägerier och de höga brottsvinsterna på området höll regeringen möten med företrädare för bankerna och Polismyndigheten under vintern och våren 2024. Syftet var att diskutera hur bankerna kunde ta ett större ansvar för att förhindra bedrägerier, särskilt, så kallade telefonbedrägerier (vishing). Bankerna presenterade då ett åtgärds paket för att stärka kundskyddet mot bedrägerier som skulle implementeras 2024 och 2025. Under dessa två år har brottsvinsterna för telefonbedrägerier sjunkit tydligt. Minskningen mellan 2023 och 2025 uppgår till 57 procent (405 miljoner kronor) enligt Polismyndighetens uppgifter.

Informationsdelning från banksektorn har också stärkts av en utökad skyldighet för banker och vissa andra finansiella företag att dela uppgifter med brottsbekämpande myndigheter.

Ett annat aktuellt arbete är att försvåra för brottsupplägg med koppling till fastighetsmarknaden. Riksdagen har på initiativ från regeringen beslutat att ett bostadsrättsregister inrättas där alla bostadsrätter ska

registreras och som Lantmäteriet ska föra. Uppbyggnaden av registret ska påbörjas 2027. Vidare har Boverket tillförts medel från och med 2026 för att stärka myndighetens arbete med att kontrollera de intygsgivare som granskar nybildade bostadsrättsföreningars ekonomiska planer. Lantmäteriet har från och med 2026 tillförts medel för stärkta identitetskontroller vid lagfartsansökningar. Samtidigt har riksdagen beslutat om skärpta krav på identitetsuppgifter i lagfartsansökningar och nya regler för att stoppa kringgåenden av bostadsrättslagen (1991:614) från och med den 1 juli 2026 utifrån förslag från regeringen.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att motverka illegal spelverksamhet och matchfixning som ofta är kopplat till organiserad brottslighet och kan användas för penningtvätt. Lagändringar som trädde i kraft 2023 och 2025 innebär bl.a. skyldighet för spelbolag och licenshavare att lämna uppgifter till Polismyndigheten samt möjlighet att behandla personuppgifter om lagöverträdelser i arbetet mot spelfusk och matchfixning. Förordningsändringar 2024 har vidare möjliggjort ett strukturerat informationsutbyte mellan Spelinspektionen, idrottsrörelsen och licenshavare samt gett Spelinspektionen en tydligare samordnande roll. Sverige har även anslutit sig till Europarådets Macolinkonvention för att stärka det internationella samarbetet mot manipulation av idrottstävlingar.

För att öka myndigheternas kunskap och medvetenhet om betydelsen av att med hjälp av administrativa regelverk motverka ekonomisk och organiserad brottslighet har regeringen gett Brottsförebyggande rådet i uppdrag att ta fram en webbaserad utbildning om administrativa åtgärder för att förebygga brottslighet. Utbildningen ska i första hand riktas till statliga myndigheter men kan även göras tillgänglig för andra relevanta aktörer. Myndigheten fick också i januari 2025 i uppdrag av regeringen att i sitt stöd till kommunernas brottsförebyggande arbete bidra till att utveckla kommunernas samverkan med näringslivet, vilket kan inkludera användning av administrativa åtgärder (Ju2025/00227).

På svenskt initiativ genom Brottsförebyggande rådet bedrivs under 2025 och 2026 ett europeiskt forskningsprojekt som undersöker hur administrativa åtgärder kan användas mot samhällsskadliga kriminella nätverk med hög kapacitet som infiltrerar näringslivet. Inom ramen för projektet kommer vissa administrativa åtgärder som ännu inte finns i Sverige att undersökas.

6 Bygga robusthet mot otillåten och otillbörlig påverkan

Av strategin framgår att Sveriges internationellt sett välfungerande förvaltning med en låg grad av korruption samt invånarnas höga tillit till såväl institutioner som medmänniskor enligt statsvetenskaplig forskning är viktiga faktorer bakom landets välstånd. Den organiserade brottslighetens utövande av otillåten och otillbörlig påverkan hotar både vårt välstånd och vår trygghet. Det är mycket viktigt att otillåten och

otillbörlig påverkan inte får fäste i det svenska samhället, vare sig i offentlig eller privat verksamhet. Skr. 2025/26:274

6.1 Värna integriteten i det offentliga beslutsfattandet

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Den offentliga förvaltningens skydd mot otillåten och otillbörlig påverkan ses över så att integriteten i det offentliga beslutsfattandet värnas.

En ny handlingsplan mot korruption ska tas fram som tar ett brett grepp om arbetet mot korruption och otillåten påverkan.

Sammanfattning av redogörelse

- En ny handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan har tagits fram.
- Förvaltningsmyndigheters ansvar för att förebygga att verksamheten utsätts för korruption och andra oegentligheter har tydliggjorts.
- Åtgärder har vidtagits för att möjliggöra minskad exponering av namn i samband med offentliga beslut.
- Brottet förolämpning mot tjänsteman har införts.
- Införandet av brottet missbruk av offentlig ställning har föreslagits.

Redogörelse

I juli 2024 beslutade regeringen om en ny handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan för perioden 2024–2027. Handlingsplanen omfattar hela den offentliga förvaltningen. Åtgärderna inbegriper bl.a. ett uppdrag till Statskontoret att stödja arbetet mot korruption och följa upp utvecklingen av de statliga myndigheternas och i vissa delar kommunsektorns arbete mot korruption och otillåten påverkan (Fi2024/01534). Statskontoret och Brottsförebyggande rådet fick också ett gemensamt regeringsuppdrag att ta fram och sprida stödmaterial som kan användas för att förebygga och hantera otillåten påverkan i myndigheter under regeringen samt kommuner och regioner (Fi2024/01456). För att stärka den offentliga förvaltningens kunskap och motståndskraft mot otillåten påverkan fick Statskontoret i regleringsbrevet för 2025 i uppdrag att ta fram och tillhandahålla en webbutbildning om otillåten påverkan. Utbildningen har varit tillgänglig från och med mars 2026. Genom ett tillägg i myndighetsförordningen (2007:515), vilken gäller för samtliga förvaltningsmyndigheter under regeringen, har myndighetsledningarnas ansvar för att förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri eller andra oegentligheter tydliggjorts. Regeringen har låtit OECD (The Organisation for Economic Co-operation and Development) utvärdera handlingsplanen mot korruption och otillåten påverkan 2024–2027 inom ramen för en så kallad Integrity Review.

OECD:s utvärdering publicerades under hösten 2025 och innehåller rekommendationer när det gäller Sveriges arbete mot korruption. Regeringen har vidtagit flera åtgärder med anledning av OECD:s rekommendationer. Regeringen gav den 5 mars 2026 Statskontoret i uppdrag att utveckla det strategiska arbetet mot korruption och otillåten påverkan gemensamt med Brottsförebyggande rådet, Ekobrottsmyndigheten, Konkurrensverket, Polismyndigheten och Upphandlingsmyndigheten, som tillsammans utgör forumet för samverkan mot korruption (Fi2026/00592). I det ingår bl.a. att bistå regeringen med att ta fram en strategi mot korruption och otillåten påverkan. Regeringen beslutade samma datum ett uppdrag till Statskontoret om en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata (se avsnitt 5.1).

Regeringen har vidtagit åtgärder för att på olika sätt förstärka skyddet för offentliganställda och vissa förtroendevalda i kommuner och regioner. I april 2024 infördes en möjlighet för anställda vid Polismyndigheten som arbetar mot den organiserade brottsligheten att i vissa fall använda en annan uppgift än namn i beslut och andra handlingar som dokumenterar åtgärder. Det bakomliggande namnet omfattas av sekretess. Bestämmelserna är tidsbegränsade till en period om fem år och ska utvärderas innan det tas ställning till om de bör gälla tills vidare. I juli 2025 skärptes bl.a. straffskalan för våld eller hot mot tjänsteman och brottet förolämpning mot tjänsteman infördes. I syfte att uppnå en minskad namnexponering infördes samtidigt ett uttryckligt stöd för att i vissa fall utelämna en beslutsfattarens namn i skriftliga underrättelser om beslut. Det infördes även en möjlighet för regeringen att genom ett bemyndigande föreskriva om sekretess för uppgifter i den personaladministrativa verksamheten hos myndigheter där personalen är särskilt utsatt.

I juli 2025 infördes en skyldighet för kommuner och regioner att förebygga att kommunal- och regionråd utsätts för skada till följd av hot och våld, på motsvande sätt som gäller för andra arbetstagare i kommuner och regioner. För att uppnå ett mer strukturerat arbete mot korruption och andra oegentligheter i kommunal verksamhet förtydligades också i kommunallagen att den interna kontrollen i kommunerna ska förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. Den tidigare bestämmelsen angav endast att den interna kontrollen skulle vara tillräcklig.

För att värna integriteten i det offentliga beslutsfattandet krävs även att det finns ett effektivt system för ansvarsutkrävande när fel i tjänsten begås. I syfte att möta detta behov och ytterligare stärka kampen mot korruption och otillåten påverkan från den organiserade brottsligheten överlämnade regeringen i april 2026 en proposition till riksdagen med förslag om att skärpa det straffrättsliga tjänstemannaansvaret genom att ett nytt brott införs, missbruk av offentlig ställning. Förslagen föreslås träda i kraft augusti 2026.

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Samhällsviktiga verksamheters skydd mot infiltration från organiserad brottslighet bör förbättras.

Det är angeläget att berörda arbetsgivare inom såväl offentlig som privat sektor utvecklar arbetet mot insiderproblematik och höjer den interna medvetenheten och kunskapen.

Sammanfattning av redogörelse

- Kommunerna har fått bättre möjligheter att göra registerkontroller av personer vid anställningar till vissa befattningar.
- Även domstolar och myndigheter inom rättsväsendet har fått utökade möjligheter till registerkontroller.
- En utredning har fått i uppdrag att ta fram förslag på ett ändamålsenligt regelverk för bakgrundskontroller i offentlig och privat verksamhet.
- Domstolsverket, Kriminalvården och Polismyndigheten har på regeringens uppdrag utarbetat gemensamma arbetsmetoder för att minimera säkerhetsrisker kopplat till ägarförhållandena för de lokaler som myndigheterna hyr.

Redogörelse

Brottsförebyggande rådets studie av möjliggörare för kriminella nätverk som redovisades i mars 2024 bekräftar i stora drag tidigare resultat från svensk och internationell forskning. Undersökningen tyder på att det finns ett stort intresse från kriminella nätverk att ha möjliggörare och att de, även om tillgången är begränsad, förekommer i samtliga undersökta sektorer: rättsväsendet, kommunala förvaltningar, bank- och finansbranschen, fastighetsförmedlingar, bolagsbildningar, bokförings- och redovisningstjänster, juridiska tjänster, säkerhets- och bevakningsbranschen samt transportsektorn. Rapporten redogör också för hur verksamheter kan förbättra kunskapen om och minska risken för möjliggörare samt stärka motståndskraften mot kriminella nätverk (Brå 2024:2).

För att ge olika verksamheter bättre förutsättningar för ett starkt och adekvat skydd mot otillåten och otillbörlig påverkan har regeringen tagit flera initiativ till att öka möjligheterna att göra registerkontroller. I mars 2026 infördes en ny lag som ger kommunerna möjlighet att begära att utdrag ur belastningsregistret ska visas upp av den som erbjuds en anställning till en ledande befattning eller en annan befattning som är av väsentlig betydelse för kommunens förmåga att utföra sitt uppdrag. Genom förordningsändringar i juni 2025 gavs Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Domstolsverket, de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna utökade möjligheter att kontrollera personer mot belastnings- och

misstankeregistret för att förhindra att kriminella aktörer får tillträde till verksamheterna.

Regeringen har därtill tagit ett bredare grepp om frågan om bakgrundskontroller genom en utredning som tillsattes i september 2025. Utredningen ska analysera behovet av och förutsättningarna för bakgrundskontroller i såväl offentlig som privat verksamhet och ta fram förslag på ett ändamålsenligt, proportionerligt och rättssäkert regelverk för bakgrundskontroller bl.a. inför och under anställning (dir. 2025:83).

Personer som ska delta i säkerhetskänslig verksamhet enligt säkerhetsskyddslagen omfattas av krav på säkerhetsprövning. På detta område bereder Regeringskansliet ett betänkande med förslag på nya regler för säkerhetsprövningar som bl.a. innebär att det lagregleras vad en så kallad grundutredning ska innehålla (SOU 2024:88).

Mot bakgrund av fall där offentliga försvarare har misstänkts och dömts för allvarliga brott och för att ha brutit mot god advokatsed har en utredning haft i uppdrag att se över hur behörighetskraven för offentliga försvarare kan skärpas (SOU 2025:111). Utredningens förslag har remitterats. Åtgärder har också vidtagits för att värna oberoende och kvalitet inom branschen för fordonsbesiktning, där privata företag anförtros uppgifter som innebär myndighetsutövning. I januari 2026 skärptes reglerna för kontroll av styrelser i besiktningsföretag.

Ett annat område som regeringen har adresserat är sårbarheter kopplat till lokalförsörjning, och risken att en myndighet tecknar hyresavtal med en hyresvärd som senare visar sig ha kopplingar till allvarlig brottslighet eller att fastigheten överläts från en skötsam ägare till en med kriminella kopplingar. På regeringens uppdrag har Domstolsverket, Kriminalvården och Polismyndigheten analyserat säkerhetsrisker kopplat till ägarförhållandena för de lokaler som myndigheterna hyr och utarbetat gemensamma arbetsmetoder för att minimera sådana risker (Ju2024/01750).

7 Säkerställa tillförlitliga identiteter och en effektiv informationsförsörjning

Av strategin framgår att brister i identitetsförvaltningen har bidragit till att problemen med organiserad brottslighet, utanförskap och bidragsbrottslighet är så pass omfattande i Sverige. Svensk identitetsförvaltning måste utvecklas till att bli tillförlitlig och solid och inte kunna utnyttjas för olika former av missbruk och brottslighet. Det är också viktigt att myndigheter och andra relevanta aktörer har möjlighet att effektivt inhämta och utbyta information i syfte att förebygga och utreda brott.

7.1 En mer sammanhållen identitetsförvaltning med ökad användning av biometri

Skr. 2025/26:274

Inriktningen för arbetet enligt strategin

En sammanhållen och tillförlitlig identitetsförvaltning som förhindrar missbruk av identiteter behöver etableras. Biometriska uppgifter måste användas i större utsträckning än i dag när det gäller identifiering, verifiering och kontroll av individer.

Sammanfattning av redogörelse

- Regeringen har gett tre regeringsuppdrag till olika berörda myndigheter i syfte att förstärka kontrollarbetet, kompetensen och samverkan i identitetsfrågor.
- En utredning har tillsatts som ser över hur man ska kunna skapa en effektivare och säkrare process vid verifiering av identitet utifrån biometriska uppgifter.
- Polismyndigheten har fått i uppdrag att utforma och utfärda en statlig e-legitimation på högsta tillitsnivå.

Redogörelse

Sedan strategin beslutades har åtgärder vidtagits på både kort och lång sikt för att få till stånd en mer tillförlitlig och sammanhållen identitetsförvaltning med ökad användning av biometriska uppgifter. I november 2024 beslutade regeringen om tre regeringsuppdrag till ett antal myndigheter i syfte att förstärka myndigheternas kontrollarbete, kompetens och samverkan i identitetsfrågor inom ramen för befintliga regelverk. Det första uppdraget var ställt till åtta myndigheter och handlade om att säkerställa att information från folkbokföringen och information om samordningsnummer används i respektive myndighets verksamhet för att bidra till korrekta beslut och utbetalningar (Fi2024/02213). Det andra uppdraget innebar att Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket skulle utveckla det operativa samarbetet för att identifiera identitetsmissbruk, dela information med varandra om missbruk och fel avseende identitetsuppgifter samt åtgärda upptäckta fel i myndigheternas register (Fi2024/02214). I det tredje uppdraget ålades Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Statens servicecenter att stärka samarbetet för att upprätthålla och sprida kompetens om fastställande av identitet och andra identitetsfrågor, inklusive att redovisa hur ett nationellt kompetenscentrum för identitetsfrågor eller motsvarande funktion kunde inrättas vid någon av myndigheterna (Fi2024/02215).

Samtliga uppdrag har redovisats till regeringen (Fi2025/00787, Fi2025/01361, Fi2025/01362 och Fi2025/01803). Gemensamt för uppdragen var att de utifrån olika perspektiv adresserade brister och behov gällande arbetet med identitetsfrågor, som myndigheterna nu arbetar vidare med att hantera. Exempel på omedelbara åtgärder som vidtogs var

att etablera så kallade ID-SPOC-funktioner (Single Point of Operational Contact) hos vardera Skatteverket och Migrationsverket med en central samverkanspunkt vid Polismyndigheten, samt ett operativt ID-forum för ökat kunskapsutbyte. ID-SPOC fungerar som en identitetsfokuserad kontaktpunkt för operativt samarbete mellan myndigheterna. En annan åtgärd som påbörjats och som myndigheterna pekar ut som central för att stärka Sveriges förmåga att hantera identitetsrelaterade frågor, är att inrätta ett nationellt ID-center vid Polismyndigheten med deltagande från övriga myndigheter (Ju2026/00582 och Ju2026/00581). Tanken är att ett sådant center ska kunna samordna, upprätthålla och sprida kompetens om identitetsfrågor, ge råd och stöd till andra statliga myndigheter samt bidra till en sammanhållen svensk identitetsförvaltning.

Utöver det arbete som bedrivs på myndighetsnivå arbetar sedan i mars 2025 en utredning på regeringens uppdrag med att se över hur man ska kunna skapa en effektivare och säkrare process vid verifiering av identitet utifrån biometriska uppgifter. Utredaren ska bl.a. lämna förslag som stärker kopplingen mellan fastställd grundidentitet och verifiering av identitet med grund i biometriska uppgifter.

Som ett led i att förbättra Skatteverkets folkbokföringsverksamhet och brottsbekämpande verksamhet bereds inom Regeringskansliet förslag från en utredning om att ansiktsbilder och fingeravtryck som tas vid identitetskontroller i folkbokföringsverksamhet ska få lagras tillsammans med de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa, och att uppgifterna ska få behandlas vid framtida identitetskontroller. Betänkandet innehåller även förslag om att ett nytt brott införs, främjande av oriktig folkbokföring, som är ägnat att motverka handel med folkbokföringsadresser i syfte att använda felaktig folkbokföring som brottsverktyg (SOU 2025:75).

Arbetet med att få till stånd ett statligt identitetskort baserat på förslagen i 2017 års ID-kortsutredning om ett nytt regelverk för statliga identitetshandlingar (SOU 2019:14) har försenats mot bakgrund av en dom i EU-domstolen i mars 2024. Domen ogiltigförklarade EU:s id-kortsförordning, som förslagen i lagstiftningsärendet i stora delar bygger på. Rådet antog under sommaren 2025 en ny id-kortsförordning. Ärendet bereds i Regeringskansliet.

När det gäller statlig e-legitimation gav regeringen i mars 2025 Polismyndigheten i uppdrag att utforma och utfärda en statlig e-legitimation på högsta tillitsnivå (Ju2025/00740). Polismyndigheten kommer därmed att ansvara för både grundidentifiering och utfärdande av den statliga e-legitimationen, vilket regeringen bedömer är ändamålsenligt ur både kostnads- och säkerhetsperspektiv. E-legitimationen ska vara redo att utfärdas när den svenska lagstiftningen om en statlig e-legitimation träder i kraft, vilket regeringen i en lagrådsremiss har föreslagit ska äga rum den 1 december 2026. I samma lagrådsremiss framgår också att regeringen avser överväga om lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige bör upphävas.

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Myndigheternas möjligheter att inhämta, lagra, utbyta och på andra sätt behandla information på ett ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt sätt ska förbättras. De möjligheter till informationsutbyte som lagstiftningen ger ska användas av myndigheterna för att förebygga och upptäcka brott.

Sammanfattning av redogörelse

- En ny och generell sekretessbrytande bestämmelse har införts i offentlighets- och sekretesslagen.
- Två nya lagar om uppgiftsskyldighet har införts.
- Ett stort antal statliga myndigheter arbetar på regeringens uppdrag med att hitta former för ett effektivt informationsutbyte genom digitala lösningar.
- Regeringen arbetar aktivt för att förbättra Europols möjligheter att lagra, bearbeta och dela stora informationsmängder.

Redogörelse

Flera åtgärder har vidtagits för att riva olika författningsmässiga hinder för informationsutbyte och få till stånd en lagstiftning som är bättre anpassad efter dagens behov. En genomgripande reform har genomförts i och med att en ny och generell sekretessbrytande bestämmelse infördes i offentlighets- och sekretesslagen i december 2025. Bestämmelsen gör det möjligt för en myndighet att i större utsträckning än tidigare lämna ut sekretessbelagda uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden till en annan myndighet om det behövs för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda brottslig verksamhet, brott, felaktiga utbetalningar, fusk eller olika typer av överträdelse.

Även två nya lagar om uppgiftsskyldighet har införts: lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna, som trädde i kraft i april 2025, och lagen om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet, som trädde i kraft i juli 2024. Den förstnämnda lagen ger ett antal statliga myndigheter samt kommuner, regioner och skolor en skyldighet att både på begäran och på eget initiativ lämna uppgifter till Polismyndigheten och övriga brottsbekämpande myndigheter. Den andra lagen innebär att vissa statliga myndigheter samt kommuner och a-kassor vid behov ska dela information som behövs för att säkerställa korrekta beslutsunderlag vid utbetalningar från välfärdssystemen. Vidare åläggs ett antal statliga myndigheter att dela information som behövs för att utföra mer effektiva myndighetsgemensamma kontroller mot arbetslivskriminalitet.

En utredning har också lämnat förslag som innebär att dagens skyldighet att på begäran lämna uppgifter som inte omfattas av sekretess till andra myndigheter, kompletteras med en möjlighet att lämna sådana uppgifter

på eget initiativ. Utredningen föreslår också att alla myndigheter ska ha möjlighet att lämna ut uppgifter elektroniskt (SOU 2025:45). Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

För att tillgången till information ska kunna göra nytta i myndigheternas verksamhet behöver det också finnas rättsliga och praktiska förutsättningar att behandla den. Regelverken som styr myndigheternas möjligheter att behandla personuppgifter och annan information behöver moderniseras och anpassas efter samhälls- och teknikutvecklingen. Från februari 2024 har Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten en ny dataskyddsreglering. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten kan i och med den nya regleringen använda personuppgifter vid kontroller, t.ex. vid dataanalyser och urval som syftar till att identifiera ärenden som kräver en utökad kontroll.

En viktig del av Polismyndighetens underrättelseverksamhet handlar om att inhämta, bearbeta och analysera information. I december 2025 genomfördes därför flera ändringar av myndighetens personuppgiftsregelverk i syfte att ta bort omotiverade hinder för sådan verksamhet bl.a. utvidgades den så kallade fåtalsregeln, vilket innebär att uppgifter inte ska anses gemensamt tillgängliga inom myndigheten om endast en särskilt avgränsad krets personer har rätt att ta del av dem. För att ta ett större grepp om Polismyndighetens behandling av personuppgifter tillsatte regeringen i mars 2026 en utredning som ska undersöka i vilken utsträckning dagens regelverk för behandling av personuppgifter på brottsdatalogens område försvårar en effektiv informationshantering i Polismyndighetens verksamhet, och lämna förslag på hur personuppgifter ska kunna behandlas på ett mer ändamålsenligt sätt än i dag (dir. 2026:17).

Vad gäller de praktiska förutsättningarna att utbyta information har de 14 myndigheter som ingår i myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet i uppdrag av regeringen att se över hur ett informationsutbyte genom digitala lösningar kan utvecklas och koordineras. Syftet är att säkerställa att de möjligheter till informationsdelning som den nya lagstiftningen medger kan nyttjas på ett effektivt sätt. Skatteverket samordnar uppdraget (Fi2025/01460). I arbetet deltar även Bolagsverket, Inspektionen för vård och omsorg, Myndigheten för digital förvaltning samt Kansliet för Rättsväsendets digitalisering som är placerat vid Brottsförebyggande rådet.

Inom ramen för revideringen av förordningen som styr Europols verksamhet arbetar regeringen aktivt för att förbättra Europols möjligheter att lagra, bearbeta och dela stora informationsmängder. Regeringens ambition är att det ska leda till bättre förutsättningar för medlemsländerna att gemensamt behandla och analysera de stora mängder information som digitaliseringen av samhället fört med sig.

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Behovet av att förebygga och utreda brott ska beaktas när regelverk för digitala tjänster utformas.

Sammanfattning av redogörelse

- Inhämtandet av elektroniska bevis kommer att underlättas genom EU:s e-bevisförordning som träder i kraft i augusti 2026.
- Arbetet pågår inom EU med att genomföra rekommendationerna från högnivågruppen om tillgång till data som Sverige inrättade under sitt ordförandeskap i EU.

Redogörelse

Marknaden för digitala tjänster är global och gränsöverskridande, och it-sektorn styrs huvudsakligen av EU-rätt. I augusti 2026 ska EU:s e-bevisförordning börja tillämpas. Det innebär att svenska brottsbekämpande myndigheter kommer att kunna vända sig direkt till utländska tjänsteleverantörer, som ska lämna ut eller bevara elektroniska bevis. Detta kommer att påskynda processen för att inhämta elektroniska bevis.

Genom EU-gemensamma åtgärder kan också möjligheterna att få tillgång till uppgifter från tjänsteleverantörer som finns utanför EU förbättras ytterligare, vilket blir allt viktigare för en effektiv brottsbekämpning. Tillgång till data kommer därför att ha fortsatt hög prioritet både för Sverige och inom EU.

Högnivågruppen om tillgång till data som Sverige inrättade under sitt ordförandeskap i EU 2023 presenterade 42 rekommendationer i maj 2024 samt en slutrapport i november 2024 för att säkerställa tillgång till data för en effektiv brottsbekämpning. Rekommendationerna innehåller förslag som rör lagstiftning, kapacitetsuppbyggnad och stärkt samarbete med den privata sektorn. Arbetet med att genomföra rekommendationerna pågår, däribland genom EU-kommissionens färdplan för en laglig och effektiv tillgång till data för brottsbekämpande ändamål som presenterades i juni 2025. I Europeiska rådets slutsatser från samma tid uppmanades EU:s institutioner och medlemsstater att vidta ytterligare åtgärder för att stärka samarbetet inom brottsbekämpning och rättsväsende, inklusive att säkerställa effektiv tillgång till data för brottsbekämpande ändamål.

För att möjliggöra laglig tillgång till data för rättsliga och brottsbekämpande ändamål, och för att säkerställa att tjänsteleverantörer följer beslut om tillgång till data i brottmål, behöver Sverige fortsatt arbeta i flera olika spår på EU-nivå, bl.a. inom den ständiga kommittén för inre säkerhet. Ett viktigt arbete pågår också inom kommissionen med en analys av möjligheterna att uppdatera ett EU-regelverk om att för

7.4 Öka användningen av tekniska hjälpmedel

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Möjligheterna att använda tekniska hjälpmedel i det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet ska kontinuerligt utvecklas. Det ska ges ökade möjligheter att använda kamerabevakning i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Sammanfattning av redogörelse

- Det har blivit enklare för kommuner, regioner och statliga myndigheter att använda kameror.
- Brottsbekämpande myndigheter har fått utökade möjligheter att använda kameror i arbetet.
- Polismyndighetens kameraförmåga har byggts ut med ett kraftigt ökat antal kameror.
- Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen med förslag på en ny lag som ger Polismyndigheten rätt att använda AI-teknik för ansiktigenkänning i realtid.

Redogörelse

I april 2025 trädde ändringar i kamerabevakningslagen i kraft som gör det enklare för kommuner, regioner och statliga myndigheter att använda kameror samt ger brottsbekämpande myndigheter utökade möjligheter att använda kameror i sitt arbete. Ändringarna innebär bl.a. att kravet på tillstånd för kamerabevakning har tagits bort, att Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter får använda kameror på fler platser, att möjligheterna för Polismyndigheten att använda kameror i brådskande fall förbättras, att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får använda teknik som känner igen registreringsnummer (ANPR-teknik) i hela landet utan att behöva göra en intresseavvägning samt att nya och utvidgade undantag införs från kraven att informera om kamerabevakning som brottsbekämpande myndigheter bedriver från civila fordon eller drönare.

För att fortsätta utbyggnaden av Polismyndighetens kameraförmåga har regeringen satt upp ett nytt kameramål som innebär att Polismyndighetens bevakningskameror ska uppgå till minst 5 000 vid utgången av 2027. För att finansiera detta tillfördes myndigheten ökade medel i budgetpropositionen för 2025. Motsvarande årliga tillskott beräknas för 2026–2029. I Polismyndighetens regleringsbrev för 2025 och 2026 har regeringen begärt åiterrapportering av hur myndigheten har säkerställt en kontinuerlig ökning av antalet bevakningskameror utifrån det aktuella målet. Vid utgången av 2025 uppgick antalet bevakningskameror totalt (fasta och mobila) till drygt 3 900, vilket är en ökning med 37 procent i

förhållande till året före. Jämfört med mandatperiodens start 2022 uppgår ökningen till 313 procent. Skr. 2025/26:274

Den extremt snabba teknikutvecklingen inom artificiell intelligens (AI) påverkar brottsbekämpningen och samhällets säkerhet både positivt och negativt. Inom Polismyndigheten bedrivs ett aktivt arbete med stora investeringar i hårdvara, systemutveckling och personal för att göra de strategiska förflyttningar som krävs för att på bästa sätt kunna utnyttja AI i det brottsbekämpande arbetet. Från regeringens sida beslutades i mars 2026 om en proposition med förslag att Polismyndigheten ska få använda AI för ansiktsgenkänning i realtid för att förhindra och utreda vissa allvarliga brott. Lagändringarna föreslås träda i kraft i juli 2026. Även utredningen om Polismyndighetens behandling av personuppgifter (dir. 2026:17), som regeringen tillsatte i mars 2026, är av betydelse för myndighetens möjligheter att utveckla sina arbetssätt med hjälp av AI.

Regeringen har vidare i sina beslut om regleringsbrev för 2026 ålagt ett flertal myndigheter, däribland vissa brottsbekämpande och utbetalande myndigheter, att redovisa hur man arbetar med utveckling av it och AI.

8 Gemensamt ansvar och engagemang

Av strategin framgår att den organiserade brottsligheten måste bekämpas med hela samhällets samlade förmåga. För det krävs såväl eget ansvarstagande som gemensamt arbete. Brottslighetens gränsöverskridande karaktär innebär också att samarbete mellan länder är helt nödvändigt för att effektivt kunna angripa brottsligheten.

8.1 Myndigheters brottsförebyggande uppgifter ses över

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Statliga myndigheters ansvar för att förebygga, upptäcka och anmäla brott inom sina respektive verksamhetsområden ska ses över.

Sammanfattning av redogörelse

- 24 statliga myndigheter har haft i uppdrag att utveckla sitt brottsförebyggande arbete.
- Inspektionen för vård och omsorg, Finansinspektionen och Migrationsverket har fått en instruktionsenlig uppgift att förebygga och motverka brottslighet inom sitt respektive ansvarsområde.
- Den nya lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna skapar ett ökat ansvar för myndigheter att agera om myndigheten uppmärksammar något som

bedöms kunna vara av betydelse för de brottsbekämpande myndigheterna.

Redogörelse

I december 2024 gav regeringen 24 statliga myndigheter i uppdrag att utveckla det brottsförebyggande arbetet. Uppdraget innebar att myndigheterna skulle analysera vilka åtgärder den egna myndigheten kunde bidra med och påbörja genomförandet av sådana åtgärder, samt bedöma om det fanns behov av att definiera eller förtydliga myndighetens brottsförebyggande ansvar (Ju2024/02612). Myndigheternas redovisningar lämnades i augusti 2025 och de förslag som inkommit, t.ex. avseende förtydligande av brottsförebyggande ansvar, bereds i Regeringskansliet (Ju2025/01700). Inom ramen för uppdraget erbjöd Brottsförebyggande rådet rådgivning till myndigheterna. Behovet av stödinsatser kvarstår och därför har Brottsförebyggande rådet i regleringsbrevet för 2026 fått i uppdrag att fortsätta att erbjuda rådgivning och fördjupat stöd till myndigheter att utveckla sitt systematiska brottsförebyggande arbete under 2026–2028.

Regeringen har också beslutat om förordningsändringar som förtydligar vissa myndigheters brottsförebyggande ansvar. Inspektionen för vård och omsorg och Finansinspektionen fick under 2025 tillägg i sina instruktioner där det framgår att myndigheterna inom sina ansvarsområden ska förebygga och motverka brottslighet. Vidare innebär den nya lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna som infördes i april 2025 att 19 statliga myndigheter samt länsstyrelserna och utlandsmyndigheterna omfattas av en skyldighet att på eget initiativ lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter om uppgiften behövs i den brottsbekämpande verksamheten. Detta innebär ett ökat ansvar för myndigheterna att agera om de i den vanliga verksamheten uppmärksammar något som kan utgöra brott eller på annat sätt bedöms kunna vara av betydelse för de brottsbekämpande myndigheterna.

8.2 En fortsatt nära myndighetssamverkan

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet ska fortsätta med hög ambition.

Sammanfattning av redogörelse

- Antalet myndigheter som deltar i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet har utökats.
- Myndigheterna har utvecklat sitt samarbete med kommun- och regionsektorn och näringslivet.

Redogörelse

Det myndighetsgemensamma arbetet i den särskilda samverkansstrukturen mot organiserad brottslighet har utvidgats med fler myndigheter. Utbetalningsmyndigheten deltar sedan juni 2024 och Pensionsmyndigheten, som tidigare var så kallad nätverksmyndighet, deltar sedan januari 2025. Livsmedelsverket och Läkeemedelsverket har tillkommit som nätverksmyndigheter. Detta innebär att antalet deltagande myndigheter nu uppgår till 14 och antalet nätverksmyndigheter till 13. För att underlätta informationsutbytet har flera myndigheter lagts till i förordningen (2016:775) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet. Det handlar om Trafikverket, Transportstyrelsen, Utbetalningsmyndigheten, Inspektionen för strategiska produkter och Kommerskollegium. Myndigheterna har också breddat samverkansytorna mot kommun- och regionsektorn och näringslivet.

Arbetet inom samverkan mot organiserad brottslighet har nära koppling till verksamheten som bedrivs i arbetslivskriminalitetscentren som geografiskt finns etablerade i samtliga sju polisregioner och som samordnas av Arbetsmiljöverket. Det informationsutbyte och samarbete som förekommer mellan dessa båda forum är av stor vikt, både för arbetet mot organiserad brottslighet i stort och mot arbetslivskriminalitet.

8.3 Utveckla det internationella samarbetet

Inriktningen för arbetet enligt strategin

Ett tydligare brottsförebyggande perspektiv ska införlivas i det internationella samarbetet, såväl inom EU som i samarbeten utanför EU.

De brottsbekämpande myndigheterna ska ges bättre möjligheter och fler verktyg för att effektivt och rättssäkert kunna samarbeta över nationsgränserna.

Sammanfattning av redogörelse

- Regeringen arbetar för att Sverige ska vara en aktiv, engagerad och pådrivande medlem som verkar för att göra EU säkrare.
- Regeringen har förstärkt bilaterala samarbeten med flera prioriterade länder utanför EU.
- Flera brottsbekämpande myndigheter har haft i uppdrag att utveckla sitt internationella arbete mot organiserad brottslighet, vilket har resulterat i en förbättrad förmåga att agera på den internationella arenan och ett ökat antal gripanden av efterlysta kriminella aktörer både i Sverige och utlandet.
- Sveriges deltagande i internationell civil krishantering och fredsfrämjande insatser stärker både global och nationell säkerhet genom att motverka konflikter och miljöer där organiserad brottslighet uppstår.

Redogörelse

En stor del av brottsligheten i Sverige styrs och koordineras på avstånd genom bl.a. digitala kanaler, av kriminella aktörer som befinner sig utomlands. Detta ställer höga krav på proaktivt arbete, ökad flexibilitet och ökad nationell och internationell samverkan för att nå framgång i det brottsbekämpande arbetet. Det internationella samarbetet för att bekämpa organiserad brottslighet har utvecklats både inom EU och när det gäller samarbeten med organisationer och länder utanför EU. Flera av de åtgärder som har nämnts i andra avsnitt är av relevans även för målsättningen att utveckla det internationella samarbetet.

Regeringen arbetar aktivt för att göra EU säkrare och att bekämpa den gränsöverskridande organiserade brottsligheten, vilket hör till en av regeringens fyra övergripande EU-prioriteringar.

Regeringen och brottsbekämpande myndigheter arbetar aktivt såväl inom EU som i t.ex. Interpol för att stärka arbetet mot den gränsöverskridande organiserade brottsligheten. En viktig del är att utveckla och förbättra de gemensamma verktygen som står till brottsbekämpningens förfogande. Arbetet sker bl.a. inom ramen för revideringen av förordningarna för Europol, Eurojust, Frontex och Eppo samt löpande i olika arbetsgrupper. Regeringen lyfter återkommande den viktiga roll Eurojust har när det gäller det straffrättsliga samarbetet och i att stödja nationella myndigheter i det. Eurojust har även en viktig roll när det gäller rättsligt samarbete med länder utanför EU vilket lyfts fram i de slutsatser som EU:s ministerråd godkände i juni 2024.

Samtidigt behöver EU:s medlemsstater även själva arbeta aktivt gentemot länder utanför EU vilket regeringen, liksom de brottsbekämpande myndigheterna, har gjort i allt större utsträckning. Arbetet har också lett till resultat. Under 2025 kunde 280 svenska kriminella aktörer gripas utomlands, på svenska efterlysningar, enligt Polismyndigheten. Det är en fördubbling jämfört med 2022, då motsvarande siffra var 136.

Regeringen arbetar även aktivt inom EU:s samarbete för rättsliga och inrikes frågor (RIF) för att stärka informationsutbytet mellan brottsbekämpande myndigheter. Genom utvecklingen av EU:s gemensamma informationssystem förbättras möjligheterna att snabbt identifiera och lagföra internationella brottsaktörer. Regeringen följer också arbetet med CSAM-förordningen, som syftar till att stärka det gränsöverskridande samarbetet mot sexuella övergrepp mot barn online och förbättra rapporteringsflödena mellan digitala tjänster och brottsbekämpande myndigheter. Kommande förslag om en revidering av direktivet om en europeisk utredningsorder bevakas för att det ska fortsätta att vara ett ändamålsenligt verktyg. Dessa initiativ är centrala för att möta brottslighet som i allt högre grad är internationell till sin karaktär.

På regeringsnivå har arbete, såsom bilaterala kontakter och resor, genomförts tillsammans med prioriterade länder för att förstärka bilaterala samarbeten. I september 2024 undertecknades avtal med Kosovo om utlämning, rättslig hjälp i brottmål och överföring av dömda personer. I november 2024 ingick Sverige och Förenade Arabemiraten avtal om utlämning och rättslig hjälp i brottmål. I januari 2025 undertecknades ett avtal med Colombia om brottsbekämpande samarbete. I oktober 2025

undertecknade Sverige och Irak ett samförståndsavtal om förstärkt samarbete i form av informationsutbyte, erfarenhetsutbyte och gemensamma utbildningar. I november 2025 undertecknades en avsiktsförklaring om fördjupat samarbete i rättsliga frågor med Marocko.

För att stärka det nordiska samarbetet mot den gränsöverskridande organiserade brottsligheten pågår diskussioner mellan Sverige och Norge om ett fördjupat samarbete.

Genom att ansluta sig till internationella konventioner kan det rättsliga samarbetet med fler länder stärkas. I december 2024 antog FN:s generalförsamling en ny FN-konvention mot it-brottslighet efter flera års förhandlingar. Sverige undertecknade konventionen i oktober 2025. I september 2025 undertecknade Sverige det tredje tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Protokollet avser att ytterligare effektivisera samarbetet mellan parterna.

Vid sidan av regeringens arbete har myndigheternas internationella arbete intensifierats. Regeringen har uppdragit åt Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Skatteverket och Kriminalvården att förstärka det internationella arbete mot organiserad brottslighet (Ju2024/02041). Av redovisningen av regeringsuppdraget framgår att myndigheternas förmåga att agera på den internationella arenan har förbättrats, både operativt och strategiskt, och att utländska myndigheter i flera prioriterade länder allt oftare agerar effektivt på svenska förfrågningar. Detta har också lett till operativa resultat. Antalet gripanden av internationella kriminella aktörer har ökat tydligt – från 272 personer 2023 till 430 personer 2025. Det är aktörer som i många fall är kopplade till organiserad brottslighet såsom mord, narkotikahandel och grov ekonomisk brottslighet. Antalet inkluderar både gripna utomlands på grundval av svenska efterlysningar och gripna i Sverige med anledning av efterlysningar från andra länder. Antalet gripna personer utomlands till följd av svenska efterlysningar uppgick till 280 personer 2025, vilket kan jämföras med 157 personer 2023 och 136 personer 2022.

Brottslighetens internationella dimension präglar det polisiära arbetet lokalt, regionalt och nationellt i allt större utsträckning. Exempelvis har de driftcentrum som inrättades i Polismyndigheten hösten 2024 i uppdrag att reducera internationella brottsaktörers förmåga att begå brott i Sverige och utomlands.

Svenska brottsbekämpande myndigheter deltar aktivt i EMPACT-samarbetet (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), Samarbetet utgör EU:s plattform för myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet. För perioden 2026–2029 har tretton brottsprioriteringar beslutats, vilka utgör de största hoten mot EU. Svenska myndigheter deltar i arbetet med samtliga brottsprioriteringar. Polismyndigheten medverkar i ledningen kring arbetet i prioriteringarna om människohandel respektive om bedrägerier. I myndigheternas arbete är det viktigt att identifiera insatser som kan ge mer långsiktig sårbarhetsreducerande effekter. Samtidigt har man försökt samordna EMPACT-arbetet med andra svenska och internationella samarbeten för att dra nytta av gemensamma resurser och skapa synergieffekter. Ett exempel är att Skatteverket under 2024 och 2025 ledde en EMPACT-aktivitet inriktad på falska och utnyttjade identiteter som använts i flera

europiska länder. Åtgärder vidtogs mot samtliga fall av identitetsmissbruk som identifierades i projektet.

Sveriges deltagande i internationell civil krishantering och fredsfrämjande insatser stärker både global och nationell säkerhet genom att motverka konflikter och miljöer där organiserad brottslighet uppstår. Genom stöd i form av rättsvårdande expertis och metodutveckling bidrar Sverige till att stärka förmågan hos partnerländer att utveckla effektiva och transparenta institutioner, ansvarsutkrävande och rättssäkerhet. Det minskar i sin tur utrymmet för kriminella nätverk och hot såsom irreguljär migration, smuggling och annan organiserad brottslighet. Exempelvis sekunderar både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten personal till EU:s rådgivande insats i Ukraina där de utsända bl.a. bidrar till att förbättra möjligheterna för myndigheter i Ukraina att bekämpa korruption och, vapensmuggling.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 juni 2026

Närvarande: statsrådet Busch, ordförande, och statsråden Edholm, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, Wykman, Malmer Stenergård, Liljestrand, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari, Rosencrantz, Dousa, Larsson, Britz, Lann

Föredragande: statsrådet Strömmer

Regeringen beslutar skrivelse Uppföljning av den nationella strategin mot organiserad brottslighet.